

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg.

5 december 1985

Jaargang 6, nummer 8

Alle eredoctoraten op gebied van hart- en vaatziekten

De vier eredoctoraten die bij gelegenheid van het tweede lustrum worden uitgereikt, zijn allemaal bestemd voor medische onderzoekers, die zich hebben onderscheiden op het gebied van hart- en vaatziekten. De vier laureaten zijn: prof. dr. J.P. Caen (Parijs), prof. dr. A. Fleckenstein (Freiburg), prof. dr. P.C. Johnson (Tucson) en prof. dr. M.E. Josephson (Philadelphia). De erepromoties vinden op 10 januari plaats tijdens een bijzondere academische zitting in de Sint Janskerk aan het Vrijthof.

Voor de promotie zal de dies-rede worden uitgesproken door prof. dr. P. van Loon, dekaan van de economische faculteit. De toespraak draagt als titel: "De Economische Faculteit in Maastricht: een intentie in praktijk gebracht". De feestelijke zitting begint om twee uur 's middags en wordt muzikaal opgeleust door het universitair orkest. Na afloop van de zitting vertrekt het hooggeleerde gezelschap in stoet naar het stadhuis aan de Markt. Daar zullen burgemeester en wethouders de ere-doctoren en de jarige universiteit een receptie aanbieden. Over de verdere lustrum-activiteiten kunnen op dit moment nog geen mededelingen worden gedaan, omdat de organisatie nog niet rond is.

Prof. dr. J.P. Caen is een van de meest vooraanstaande onderzoekers op het gebied van bloedplaatjes. Hij is hoofd van het laboratorium van de universiteit van Parijs, dat veel belangrijke bijdragen heeft geleverd aan de kennis van de bloedstolling. Erepromotor van

professor Caen is prof. dr. R.F.A. Zwaal.

Prof. dr. A. Fleckenstein is verbonden aan de universiteit van Freiburg in West-Duitsland. Hij heeft in 1964 specifieke kanalen ontdekt in hartspiercellen en cellen van gladde spieren, bedoeld voor het transport van calcium. Erepromoties van professor Fleckenstein zijn prof. dr. K.H. Rahn en prof. dr. H.A.J. Struyker Boudier.

Prof. dr. P.C. Johnson is een belangrijke deskundige op het gebied van de microcirculatie, de bloedsomloop in de kleinste bloedvaten. Zijn werk heeft geleid tot zowel technische ontwikkelingen als tot nieuwe inzichten in het functioneren van organen en de skeletspier. Professor Johnson werkt aan de University of Arizona in Tucson (Verenigde Staten). Erepromotor is prof. dr. R.S. Reneman.

Vierde laureaat is prof. dr. M. Josephson van de University of Pennsylvania in Philadelphia (Verenigde Staten). Hij is een belangrijk onderzoeker op het gebied van hartme-

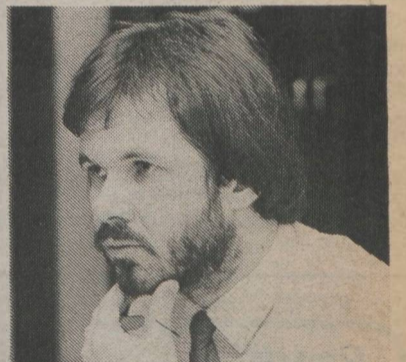

Eindeloos wachtend op de behandeling van hun asielaanvraag voelen de Tamil-vluchtelingen in kasteel Vaeshartelt weinig van de gastvrijheid waar Nederlanders zich zo graag mee op de borst kloppen. De gemeente zegt wel te willen, maar niet te kunnen helpen. Maar er zijn gereede twijfels over de creativiteit van het ambtelijk apparaat. Het Advocatencollectief Wyck zet zich nog het meeste in voor de vluchtelingen. De advocaten krijgen nu ook de steun van de juridische faculteit. (Zie pagina 7).

chanismen en plaats van ontstaan van levensbedreigende hartritestoornissen. Dit onderzoek heeft geleid tot een nieuwe chirurgische behandeling van ritmestoornissen in de hartkamers. Erepromotor is prof. dr. H.J.J. Wellens. De universiteit heeft gekozen voor toekening van eredoctoraten in die tak van wetenschap, waarin zij zelf als onderzoeksinstituut meent enige betekenis te hebben. LG

Karl Dittrich gekozen in College van Bestuur

Dr. Karl Dittrich, hooftdocent aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, is door de universiteitsraad unaniem gekozen tot lid van het College van Bestuur. Hij volgt op 1 januari drs. Ad Lagas op, die de functie vier jaar heeft bekleed en die onlangs benoemd is tot directeur van het St. Gregoriusziekenhuis in Brunssum.

Dittrich was door de vertrouwenscommissie als eerste geplaatst op de lijst van vier kandidaten. Tweede stond Jan Boots, tot voor kort vice-dekaan van de Algemene Faculteit, derde de ex-dekaan van de medische faculteit Co Greep en vierde de ex-voorzitter van de universiteitsraad Hans Adriaanse. De benoeming van Dittrich geldt voor drie jaar. De universiteitsraad heeft begin dit jaar ingestemd met verlen-

ging van de zittingstermijn voor het gekozen lid van twee tot drie jaar, tenzij een kandidaat bij zijn sollicitatie te kennen geeft niet langer dan twee jaar in functie te willen blijven. JH

Commissie moet patstelling over coördinatie doorbreken

De Universiteitsraad heeft vorige week niet het voornemen van het College van Bestuur besproken om een directeur voor de centrale beleidsdiensten te benoemen. Twee dagen voor de vergadering had het presidium van de raad een voorstel geformuleerd om de vraag wie de werkzaamheden van de zes centrale diensten moet coördineren voor te leggen aan een commissie van drie collegeleden en drie raadsleden.

De zes moeten de Gordiaanse knoop ontwarren van de coördinatieproblematiek die inmiddels bijna zo oud is als de universiteit zelf. Na het mislukte experiment met het Managementteam wilde het college voor de zomervakantie het dienstenapparaat decentraliseren en alleen de zes beleidsadviesdiensten (Personele Zaken, Financiële Zaken, POB, BTD, AJZ en Civiele Zaken) laten behoren door een Beleidsadvies- en Beheersdiensten Overleg. Voor de universiteitsraad, die wél instemde met de decentralisatie, was het BBO oude wijn in

nieuwe zakken; het plan werd unaniem van de hand gewezen en het college werd gevraagd de coördinatie weer in handen te leggen van de man die daar oorspronkelijk mee was belast: de secretaris van het College van Bestuur. Het college weigerde en kwam vorige maand met het plan een directeur te benoemen voor de centrale diensten. De taak van de huidige secretaris zou beperkt blijven tot de ondersteuning van het college.

Ofschoon de problematiek formeel gezien behoort tot zijn exclusieve beslissingsbevoegdheid, heeft het college het onder druk van de universiteitsraad steeds verstandiger geoordeeld de zaak zoveel mogelijk in overeenstemming met de raad op te lossen. Het instellen van de commissie is waarschijnlijk de laatste mogelijkheid om de zaak in der minne te regelen. Als dat niet lukt, zal het college zelf de knoop doorhakken, kondigde collegevoorzitter Van den Biggelaar aan in de raad. Toch moet de instelling van de commissie beschouwd worden als een nederlaag voor het college: in feite komt het erop neer dat het ter zake bevoegde orgaan onder direct toe-

zicht van het controlerende orgaan een motie van laatstgenoemd orgaan moet uitvoeren. Zelfs het secretariaat van de commissie is toegevoegd aan de universiteitsraad in de persoon van de griffier, Marius Bassie.

De commissie zal in januari met haar werkzaamheden beginnen en medio april met een voorstel komen. In de tussentijd wordt de hele voorgeschiedenis nog eens onder de loupe genomen worden na overleg met de diensten en faculteiten de verschillende oplossingen tegen elkaar afgewogen. Daarbij gelden de tot nu toe genomen besluiten als uitgangspunt. Dat de oplossing van het vraagstuk niet alleen een kwestie van naam-directeur of secretaris is, werd tijdens de raadsdiskussie van vorige week bij voorbaat duidelijk. Er zijn in de raad verschillende stromingen die de coördinator een al dan niet sterke positie willen toekennen. Vooral uit het dienstenapparaat zelf bestaat na de ervaringen met het managementteam weinig behoefte aan sterke man.

Behalve de drie leden van het College van Bestuur hebben de voorzitter van de Universiteitsraad, Huub Smeets en de raadsleden Job Cohen en Harry Struyker Boudier in de commissie zitting.

Jacques Herraets

Humburgertijd

Vannacht toevallig gedroomd dat u copieus moest dineren in gezelschap van rector Bonke? Dat hij u toen, tijdens het tête-à-tête van uw leven, gedwongen heeft uw man en kinderen als student in te schrijven en uw hond naar het Biomedisch Centrum te brengen? Dat hij voor de rest alleen maar zat te zeuren over hart- en vaatziekten?

U merkt het al: de sombere dagen voor kerstmis zijn in aantocht, het is weer tijd voor een Humburger. De volgende Observant bevat weer een speciale bijlage met alles wat in uw stoutste dromen eindelijk 's zou moeten gebeuren. Wie mee wil doen met het bedenken van die onzin hoeft zich alleen maar te verplaatsen in de gedachten van een provinciale verslaggever en het resultaat (maximaal een kantje per avontuur) te zenden naar de redactie van Observant, kamer 304 Hoofdgebouw. Haast u, want het is kort dag. Uiterlijk op 16 december moet de kopij in ons bezit zijn. Zoals gewoonlijk ontvangen de inzenders van geplaatste bijdragen een boekenbon.

Voorlichtingsdagen

Vrijdag 15 en zaterdag 16 november werden er in de universiteit voorlichtingsdagen gehouden, vrijdag voor gezondheidswetenschappen en zaterdag voor rechten en economie. Het programma van zo'n voorlichtingsdag bestaat uit een lezing over het probleemgestuurd onderwijs, een gesprek in een kleine groep onder begeleiding van een hoogleraar of medewerker en een student, een band-diaserie over het studentenleven in Maastricht en een infomarkt. Op die infomarkt kunnen de potentiële studenten informatie krijgen over zaken als: colloquium doctum, onderwijsgelegenheden, faculteitsverenigingen en sportvoorzieningen. Informatie over studentenverenigingen zou ook uitstekend in dit rijtje passen, dachten wij als p.r.-commissie van Circumflex. Op de universiteit dachten ze daar duidelijk anders over. De voorlichtingsafdelingen van de Algemene Faculteit en de Rechtenfaculteit vonden het niet goed dat wij daar als studentenvereniging een stand zouden hebben. Dit zou de mensen te veel afleiden van het doel waarvoor ze eigenlijk gekomen zijn, namelijk: informatie over de studie en de inschrijvingsprocedure, was het argument van Eddy van der Meulen, coördinator van de voorlichtingsdagen van de Algemene Faculteit. Hij zou dan liever zien dat aankomende studenten zich informeerde over andere studierichtingen dan secundaire zaken als studentenverenigingen. Alleen de Economische Faculteit stond het toe dat wij Circumflex vertegenwoordigden op de infomarkt. Daar hebben wij dan ook dankbaar gebruik van gemaakt

. De bezoekers van de voorlichtingsdagen stelden ons niet alleen vragen over Circumflex, maar ook over de studie zelf en het studentenleven in Maastricht. Dergelijke informatie van studenten zelf is naar mijn inzien betere reclame dan een reclamespot op de televisie en bovendien veel goedkoper.

Gijs Kloek

Vrouwenemancipatie Commissie

Naar aanleiding van het artikel over de Vrouwenemancipatie Commissie en haar bezigheden in de Observant van 24 oktober 1985, moeten er helaas twee storende onjuistheden worden rechtgezet. Ten eerste is de verslaggeving niet correct omtrent het percentage vrouwelijk wetenschappelijk personeel in de staf; het is wel droevig gesteld, maar "geen enkele vrouw in de staf", is al te somber, temeer daar er minstens één vrouwelijk wetenschappelijk medewerkster op de foto prijkt! Op het moment bestaat het totale wetenschappelijke personeel voor (slechts) 10% uit vrouwen. Ten tweede is het geen juiste weergave van het besprokene als in het artikel gesteld wordt, dat het secretaresse-overleg door de Vrouwenemancipatie Commissie is geïnitieerd. De rol van de Vrouwenemancipatie Commissie was steunend en adviserend ten aanzien van de initiatiefnemsters. De Vrouwenemancipatiecommissie heeft slechts middelen en (waar nodig) advies gegeven, opdat dit uiterst zinvolle initiatief van secretaresses van de grond kon komen.

Het blijkt ons, überhaupt, onvoldoende gelukt te zijn, de verslaggeefster zicht te geven op de activiteiten die de Vrouwenemancipatie Commissie tot op heden heeft ontplooid. Het initiëren van diverse overleg-groepen, het opstellen van een werkplan, het organiseren van thema-avonden of dagen, het opbouwen van landelijke contacten, het stimuleren van ontwikkelingen in de richting van een part-time huisartsopleiding, etc, etc.

Het lijkt toch onvoldoende concreet om als wapenfeit geregistreerd te worden?!

Wij verwijzen dan ook graag naar een voorlichtingsbrochure over de Vrouwenemancipatie Commissie die binnenkort binnen de Rijksuniversiteit Limburg verspreid zal worden.

Het is jammer dat door enkele onjuistheden in de verslaggeving en versnipperd reageren het gezicht van de Vrouwenemancipatie Commissie niet dat is geworden wat het had kunnen zijn.

Patricia Faasse
Yvonne Winants

Rode Oren

Luiheid wordt meteen gestraft. In de vorige Rode Oren (Observant nr. 7), over Pressers 'Ondergang', beweerde ik dat het boek nooit herdrukt is en dat dat nu toch wel hoog tijd werd. Enig huiswerk had me voor deze misser kunnen behoeden: zowel in 1977 als in dit jaar, 1985, zijn nieuwe drukken uitgekomen.

Voor de geïnteresseerden overigens des te beter dat dit werk dus toch via de reguliere boekhandel te verkrijgen is.

Wammes Bos

Politieke Partij Democraten '66 Statenfractie Limburg

De Provinciale Statenfractie van D'66 Limburg zoekt contact met een gevorderd student(e) in de rechtsgeleerdheid of in een der maatschappij-wetenschappen, voor de functie van

FRAKTIE-ASSISTENT(E)

Tijdsbeslag: – het ondersteunen van de fractie op diverse beleidsterreinen, waaronder cultuur, volksgezondheid, ruimtelijke ordening, sociaal-econ. zaken.
– het leggen en onderhouden van contacten met personen en organisaties voor het verkrijgen van informatie.

Tijdsbeslag: 10 tot 15 uur per maand.

Honorering: f 350,- per maand.

Instemming met de uitgangspunten en doelstellingen van D'66 is vereist.

Kandidaten dienen bij voorkeur woonachtig te zijn in Midden- of Zuid-Limburg.

Sollicitaties te richten aan de voorzitter van de Limburgse D'66 Statenfractie,

A.P. Resoort
Wolfrathstraat 20
6136 BZ Sittard
tel. 04490-23466 (privé) of
045-762273 (overdag)

bij wie ook nadere inlichtingen kunnen worden verkregen.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter),
Kees Schröer (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris),
Erik de Graaff
Ton Hamelers
(redactieflevoerdige)
Geertjan Tangelder
Joan Muysken

Redactie:

Bart Brouwers
Ton Hamelers,
Jacques Herraets (eindredacteur),
André Cremer
Lucia Geurts
Paul Gobée
Judith Habets
Toine Houben
Evelyne de Lecuw,
Jan Mokkenstorm
Redactie-assistente:
Liesbeth van Hoef
Foto's: Hans van Dijk.
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Franco Gori
Tekeningen: John Prop, Raph de Haas, Benoit Hermans
Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paarljes):
Yvonne Stevens, tel. 043-624938
werkdagen bereikbaar na 18.00 uur,
vrijdag de hele dag.
Tarieven op aanvraag
Paarljes opgeven bij de redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het landelijke samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), TH-nieuws (Twente), KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad (Utrecht), Universiteitskrant (Groningen) en Wageningen Hogeschoolblad (Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert Bakker, Esther Hageman

Paarljes

Groot huis te huur, met schuur, garage, stallingen, grote tuin en weide.

Te Riemst - Herderen, Tolstraat 11. Huurprijs 11.000 FR. per maand. Geschiedt voor vrij beroep. Vrij vanaf 1 januari. Tel. 09-3212453394.

Te huur gevraagd zelfstandige woonruimte in Maastricht of omgeving. Huur tot f 400,00. (Tijdelijke) woningruil Groningen mogelijk: gerenoveerd huis in hofje, 2 kamers en ruime zolder, gem. tuin, huur f 280,00 excl. Tel. 050-142396.

In verband met doctoraalvak in Maastricht zoekt 6e jaars voedingsstudent Wageningen kamer voor januari-september 1986. Tel. 01751-79182.

Te koop Peugeot 305 bestel diesel, 5 versnellingen, type 1984, grijs kenteken, verbruik 1:18. Vraagprijs f 9800. Inlichtingen tel. 625193 (na 20.00 uur).

Gevonden: een leren herenwant. Produktiebureau AV dienst. K. 142 Hoofdboulevard.

Biedt zich aan voor typewerk, tegen studententarieff. Tel. 045 - 219352.

Wij hebben ons huis in Nijmegen gelukkig kunnen verkopen maar nu moeten we wel op zeer korte termijn hier iets vinden. Per 31 december of eerder te huur gevraagd woning of ruim appartement (evt. gestoffeerd) in Maastricht. Reageert U zo snel mogelijk? tel. 043-888318/320 (overdag) of 080-227214 (ook s'avonds).

Te koop: Engelse Linguafone cursus voor gevorderden, f 275,00, inclusief cassettebandjes en bijbehorende tekstboeken, zo goed als nieuw. Tel. 888627; ná 18.00 uur: 043-432464.

Spaans studeren in Malaga. Het hele jaar door! Goede leraren en goede sfeer. Instituut is gelegen dicht bij stad en stadscentrum. Info: 038-228097 na 18.00 uur of 05146-1545.

Te koop: TI 59 Texas Instruments Calculator met statistiek module; Sharp 1500 pocketcomputer met printer en 10 KB geheugen; cassetterecorder, adapters en papierrollen. Te bevragen: Paul van de Voort, tel. 045-716580 na 19 uur of een briefkaartje naar de Kommert 7, 6419 GA Heerlen met telefoonnummer.

In onze koffie-shop kunt u iedere dag zeker twee verschillende soorten hartig gebak proeven, zoals preitaart, champignontaart, courgettetaart of pizza.

Uiteraard zijn er ook belegde broodjes, saucijzenbroodjes of kaasbrooches.

Verder is er een gezellige leestafel met veel literaire bladen ter uwer beschikking.

Iedere dag minstens zeven soorten verse vlaaien in diverse groottes.

Open: zondag van 10.00-14.00 uur, maandag van 8.00-18.00 uur, dinsdags gesloten, overige werkdagen van 8.00-18.00 uur.

Veel kritiek op Deetman bij onderwijsbegroting

Zorgen over de invloed van het bedrijfsleven op het onderwijs, zorgen over de kwaliteit van het onderwijs, en zorgen over het aantal wetten en regels voor het onderwijs. Dat waren de drie hoofdthema's in de kritiek op het beleid van minister drs. W.J. Deetman tijdens de begrotingsbehandeling, afgelopen week in de Tweede Kamer. "De minister bezuinigt wel, maar voert geen beleid", zei PvdA-woordvoerder M. Konings, "en de afwezigheid van enige analyse is teleurstellend. Het is alsof de meteropnemer langskomt: we weten precies hoe alle metertjes staan, maar we weten niet waar ze op slaan."

Deetman toonde zich niet erg onder de indruk van de kritiek, en herhaalde onverstoord dat het beleid wel degelijk op kwaliteit, op investeringsskansen en op minder re-

gels gericht is. De vrees voor afhankelijkheid van het bedrijfsleven – niet enkel geuit door de PvdA, maar ook door CDA-lid A.J. Hermes, in de eerste termijn op woensdag – achtte Deetman niet terecht zolang er werkelijk sprake is van tweerichtingsverkeer. Waarbij hij de informatica-universiteit als voorbeeld noemde. Daarover komt Deetman overigens in december met een nader standpunt. Speciale aandacht valt ook te verwachten voor de positie van vrouwen in het (hoger) onderwijs. VVD-afgevaardigde M.J.H. Den Ouden-Dekkers sprak van een *brain-drain*, die het gevolg is van de huidige ontslagregeling. Die is immers gebaseerd op ononderbroken diensttijd. Vrouwen die er een paar jaar tussenuit geweest zijn, trekken bij ontslag dus altijd aan het kortste eind. Daaraan gaat iets veranderd worden, antwoordde Staatssecretaris N. Ginjaar-Maas: nog voor de Kerst valt een voorstel van Binnenlandse Zaken te verwachten, waarin vrouwen een paar extra dienstjaren

kunnen krijgen als ze de loopbaan hebben onderbroken om kinderen te krijgen. Den Ouden-Dekkers pleitte ook voor een voorkeursbehandeling van vrouwen in de operatie Hoofddoent. Maar volgens de minister dient "gewone" kwaliteit bij de benoeming van hoofddocenten het enige criterium te zijn.

De Partij van de Arbeid wil de universiteiten met 10 miljoen korten op de uitbreiding van hun budget in het Algemeen Financieel Schema 1986-1990. Volgens dat AFS krijgen ze 20 miljoen meer, ten bate van de "onderwijsbult". Dat zou moeten worden afgetopt tot 10 miljoen, vinden J. Wallage en D. van Ooijen, die er een amendement aan wilden. De andere 10 miljoen zou naar het Onderwijsvoorrrangsbeleid moeten gaan. Ook willen zij -om volwasseneneducatie en vrouwenstudies te stimuleren- een korting van 1 miljoen op de bureaus van de universiteiten.

Esther Hageman/UP

Gezondheidswetenschappers hebben vakvereniging

Vlak voor hun afstuderen kwamen vijf gezondheidswetenschappers van het eerste uur bij elkaar. Ze waren wetenschappers van een nieuwe soort en het zou toch jammer zijn als ze elkaar uit het oog zouden verliezen en als het heilige vuur van de nieuwe studie in het dagelijkse leven snel uit zou doven. Daarom besloten zij een vereniging op te richten. Afgelopen zomer was het zover: de „Nederlandse Vereniging voor Gezondheidswetenschappers" werd bij de notaris aangemeld. Als eerste grote activiteit organiseerde de vereniging afgelopen vrijdag een „ontmoetingsdag". Een dag als soort introductie van de vereniging. Het

gaf een professionele indruk. Verschillende voorname sprekers, een postersessie, een discussiethema, alles geplaatst in een middelgrote zaal met rood pluche. Ook de opkomst was aanzienlijk: tegen de honderd leden waren komen opdagen, op het oog voornamelijk afgestudeerden en werkenden.

De vereniging is dan ook echt een vakvereniging. Als hoofddoel stelt men zich de promotie van gezondheidswetenschappen en de belangenbehartiging van gezondheidswetenschappers. Voorzitter van de vereniging, gezondheidswetenschapper drs. Peter Fiselier licht toe: „Kijk, we hebben een nieuwe studie die op de arbeidsmarkt nog onbekend is. Ook voor onszelf is het vaak nog onduidelijk hoe we als gezondheidswetenschapper terecht gaan komen. Door onderling contact te houden krijgen we een beetje in de gaten wat het in de praktijk inhoudt. En door ons als gezondheidswetenschappers naar buiten te presenteren wordt dat begrip in de maatschappij ook wat duidelijker en bekender gemaakt. Een goed voorbeeld van een manier waarop dit alles kan gaf de postersessie, die op de ontmoetingsdag georganiseerd was. Ruim twintig afgestudeerden vertelden via zo'n poster waar ze waren terechtgekomen, hoe het werk hen beviel en welke zaken ze in de studie nou achteraf gezien goed of slecht vonden. De vereniging is overigens niet alleen bedoeld voor Maastrichtenaars, ook afgestudeerden van de Rotterdamse studierichting „Algemene Gezondheidszorg" worden er expliciet bij betrokken. Heel belangrijk vond de vereniging het verder om nauwe contacten te onderhouden met de faculteiten van Maastricht en Rotterdam en met andere, op hetzelfde terrein werkzame, verenigingen.

Hoe moeten al de mooie plannen worden verwezenlijkt? Uit een introductienummer van een bulletin dat de vereniging wil gaan uitgeven blijkt dat er een grootse structuur is opgezet met verscheidene werkgroepen die elk weer hun eigen doelstellingen hebben. Een greep: de werkgroep Intramuraal gezondheidszorg, de werkgroep Post Academisch Onderwijs en de werkgroep Onderwijsevaluatie. Ook het bulletin is niet mis: het moet ondermeer hoofdartikelen, interviews, ingezonden brieven en recensies van vakliteratuur gaan bevatten, zo wordt aangekondigd. „Ze stellen zich er heel wat van voor, dat is duidelijk" wordt het treffend in de eerste „column" achter in het blad samengevat. Een concrete invulling ontbreekt echter nog, zal het allemaal verwezenlijkt worden? Fiselier: „We maken momenteel een nogal onstuimige groei door, het aantal leden is al bijna 130, het enthousiasme is erg groot. We zitten daardoor nu nog in een ontwikkelingsproces; de werkgroepen zijn bijvoorbeeld nog niets meer dan een signalering van behoeften van de leden. Maar ik heb goede hoop dat we binnen een jaar de activiteiten concreet hebben uitgewerkt. Nu al is er het bulletin en hebben we een ontmoetingsdag gehad. In het voorjaar voorzien we opnieuw een bijeenkomst, op kleinere schaal; een studiedag."

Hoe gaat de toekomst er verder uit zien voor de vereniging?

Fiselier: „Op het ogenblik krijgen we nog een behoorlijke subsidie van de faculteit, dit jaar al f 4500,-. Maar ik hoop dat we op zo kort mogelijk termijn financieel onafhankelijk kunnen gaan draaien. Ik verwacht ook dat we nog verder zullen groeien. Ik denk dat we interessant blijven voor alle afstuderenden in deze richting en ik verwacht ook dat de meeste daarvan lid zullen worden."

Paul Gobée

Détente

Op de tweede etage van het Hoofdgebouw staart, in het valse licht van wat spotjes, het hoofd van Veringa ons altijd fier vanaf zijn sokkel aan. Het geheel maakt me altijd wat mismoedig door de treurige eenzaamheid waarin de voormalige bewindsman het va-et-vient op de overloop moet gadeslaan. Het wordt hoog tijd om het hoofd van Veringa eens gezelschap te geven en naar mijn mening heeft de huidige Minister van Onderwijs en Wetenschappen zich zeker gekwalificeerd om een sokkel naast Veringa te bekronen. Misschien zal er in studentenkringen wat weerstand zijn om de geestelijke vader van het studie-financieringsstelsel op enigerlei wijze te eren maar dat kan aan de verdiensten van de heer Deetman geenszins afbreuk doen. Tenslotte kan ik me uit mijn studententijd de kreet "Veringa, ga-je-'s" nog herinneren en dat is achteraf ook geen belemmering gebleken om hem in brons op de tweede etage te plaatsen.

Het is overigens niet de recente fiere herhaling door de Minister van zijn eerder als lid van de Tweede Kamer gedane uitspraak dat de RL mag groeien naar een universiteit van 6000 studenten die mij Deetman zo'n fijn plekje naast Veringa doet gunnen. Ook (of misschien juist?) bij het opnieuw uitspreken van die toezegging verzuimde de bewindsman weer aan te geven hoe de RL die 6000 studenten moet binnenhalen, zodat het moeilijk valt deze in feite loze uitspraak buiten het kader van de opdoemende verkiezingen te zien. Neen, waarom Deetman voor mij brons verdient is voor zijn toestemming het afgedaante Gouvernement (door ons aan te duiden als Kremertorium?) voor de RL aan te kopen. Daarmee is het door dr. Tans en de zijnen opgeroepen spookbeeld van een weilanduniversiteit van de Kennedybrug tot Eijsden voorgoed uitgebannen en wordt Maastricht het probleem van een leegstaande binnenstad bespaard. Het lijkt tijd voor een feestelijke uitgave van een fascimilé van de nota "Randwijck Ja of Nee" van Pie Bartholomeus, Hans Hagen en ondergetekende uit 1977.

Nu gingen we in die nota nog wel een stapje verder dan het aankopen van lege gebouwen in de binnenstad: we stelden in ons jeugdig enthousiasme zelfs voor Ziekenhuis Maastricht en Medische Faculteit maar op het terrein van St. Annadal te realiseren. Eén blik richting Gronsveld laat zien dat we dat niet gehaald hebben, wat met zich meebrengt dat straks de Maas dwars door de RL zal stromen. Op haar oostelijke oever zullen ZM/FdG en AF/GW liggen, en op haar westelijke oever JF en EF...

Hoezeer dit beeld ook architectonisch moge aanspreken (bij de bouw van het nieuwe Gouvernement moest de Maas eerst verlegd worden om dit te bereiken!), het brengt wel het gevaar van verwijdering tussen Oost en West met zich mee. Hierop anticiperend wil ik de vroede vaderen dezer stad in overweging geven een jaarlijks terugkerende ludieke verbroederingsceremonie tussen de academische overbewoners mogelijk te maken. Laten we de zogenaamd tweede Zuiderbrug, gepland tussen de Oeslingerbaan en St.-Pieter, uitvoeren ter breedte van een fietspad en met een meer opvallend lage railing. Op de Dies Natalis van onze instelling treden Oostelijken en Westelijken elkaar tegelijkertijd op de brug tegemoet, waarbij het de bedoeling is droog en met zovelen als mogelijk de tegenoverliggende oever te bereiken. De verliezers moeten na afloop een bloemenhulde aan de buste van Deetman brengen waarna het diesfeest in alle hevigheid kan losbarsten.

Gerard Majoor

Deetman kritisch over taakverdeling

Minister Deetman heeft zich, in antwoord op vragen uit de tweede kamer over de onderwijsbegroting, kritisch uitgelaten over de voortgang van de taakverdelingsoperatie. "Er lijkt sprake te zijn van een proces waarin de kwalitatieve oogmerken van de operatie geleidelijk vervagen door overwegingen van sociaal beleid", zo schrijft hij. In de Tweede Kamer bestaat de vrees dat aan de beginselen van de taakverdeling (verhoging van de kwaliteit en doelmatigheid) afbreuk wordt gedaan nu de maatregelen geleidelijk worden ingevoerd. Deetman wijst er op, dat een eindoordeel nog niet te geven is, en hij constateert ook een positieve tendens: "De instellingen trachten de ruimte van tijdelijk personeel, promovendi, te vergroten". De minister kondigde onlangs aan in 1986 tot een voorlopige evaluatie van de TVC-operatie te willen komen. (Bert Bakker/UP)

Kemphanen

Net als alle andere zichzelf respecterende instellingen doet de RL haar best de informatica-universiteit te interesseren voor een vestiging in haar directe nabijheid. Onder het motto 'samen sterk' heeft Maastricht zich aangesloten bij het drietal Tilburg-Eindhoven-Nijmegen, dat zich al eerder gegroepeerd in de strijd had geworpen. Daardoor komt een verrassende verwevenheid tussen Nijmegen en Maastricht aan het licht.

Een van de grote pleitbezorgers voor vestiging in Limburg is te vinden in Nijmegen: professor doctor G. Kempen, pionier op het gebied van de kunstmatige intelligentie. Kempen heeft niet zo lang geleden ook al een pleidooi gehouden voor het onderbrengen van het RIKS, het Researchinstituut voor Kennissystemen, bij de Limburgse universiteit. Dat dit opkomen voor de Limburgse zaak van een Nijmeegse hoogleraar moest komen, is sommigen in het verkeerde keelgat geschoten. Zeker omdat hij niet de enige is binnen de Katholieke Universiteit, die reclame maakt voor de concurrent. Zo kent KU-Nieuws er nog wel 'n paar: "Ook de gouverneur van het Bronsgroen Eikehout, Sjeng Kremers, pleitte onlangs vurig voor 'Maastricht, Informatica-universiteit'. Sjeng is nota bene voorzitter van het Stichtingsbestuur van de KU. Wie stelde onlangs ook weer dat de Nijmeegse universiteitsraad een hoop overbodige kouwe drukte maakte over dubbele petten en iets te veel vooraanstaande Limbo's in de Nijmeegse bestuursstop? Dat was het stichtingsbestuur van heer Kremers, waarvan sinds kort ook burgemeester Houben van Maastricht deel uitmaakt. Wedden dat die binnenkort zegt dat het hem koud laat waar de nieuwe computer-universiteit gevestigd wordt? Als het maar bezuiden Roermond is."

(KU Nieuws)

Oude hoeren

Voor zijn afstudeerscriptie heeft de Rotterdamse economiestudent A. de Vette veertig hoeren uitgebreid ondervraagd naar hun ondernemerschap. De Vette blijkt een voorstander van Eröscetra, waarbij hij dan, in verband met de wankelende positie van de oudere hoeren, pleit voor aanpalende tippelzones. "Oude

hoeren, die slechts door prijsdumping in de markt kunnen blijven, zouden anders te gemakkelijk uit de toon vallen, wanneer zij, binnen de beschermende muren van het eroscentrum hun diensten lager (hij bedoelt 'voor minder geld') aanbieden, dan betreffende ondernemers onderling gedogen." Een aanzienlijk deel van het oude handwerk blijkt zwart verlicht te worden. "Met een meer bedrijfs-economische benadering zouden niet alleen de woonbuurten gevrijwaard kunnen blijven van de overlast die de prostitutie onvermijdelijk met zich meebrengt, ook zou meer recht worden gedaan aan de fiscale moraal van vele hoertjes." Als alles goed is gegaan heeft de Vette met al dit schoons vorige week zijn doctorandustitel verdiend.

(Quod Novum)

Hiërarchie

Het Utrechtse U-blad ging op bezoek bij een studentenhuys, dat al sinds 1902 door corpsleden bevolkt wordt. Voor Maastrichtse begrippen een eeuwigheid, maar ook in Utrecht een van de oudste. De traditionele corporale mores blijken er nog springlevend. "Een van de dingen waar je als buitenstaander nogal tegenaan hikt, is de hiërarchie in huis. Heyn is de huisoudste en er wordt pas gegeten als hij de eerste hap heeft genomen. Als de telefoon gaat richt het hele gezelschap zich als een man naar de huisjongste, die zich dan maar weer zuchtend naar de gang begeeft. Het aannemen van de telefoon is zijn taak. Daarnaast moet dit ongelukkige jongmens de huisgenoten aan de dijs van water voorzien (in volgorde van anciënniteit) en is het zijn taak de vuilniszakken buiten te zetten." Over de keukentafel liepen vroeger twee lijnen en alleen degenen die hun kandidaats al hadden, kregen toestemming om binnen de lijnen plaats te nemen, maar met de hervormingen die Deetman heeft doorgevoerd, heeft dit 'mos' zijn betekenis goedgevoerd. Een van de illustere oud-bewoners is bioloog en jeneverstoker Jo. Hij bezat op zijn kamer een inmiddels verdwenen kunstwerk, dat geheel bestond uit zwanenbotten. Het was gemaakt van de restanten van een zwaan, die door huishond Dokter Wes naar de andere wereld was geholpen, en heeft de huisgenoten jarenlang herinnerd aan de vluchtigheid van het bestaan.

(U-blad)

Paternalist

Per 1 januari krijgt het Utrechtse College van Bestuur (alweer) een nieuwe voorzitter. J. Veldhuis, die elke dag in een auto met chauffeur -kosten honderdduizend gulden per jaar- van en naar zijn woonhuis in Voorschoten wordt gereden, wil veel gaan doen aan de versterking van de kwaliteit op de Universiteit van Utrecht. Van actieve imagoverbetering, zoals die op het moment op andere universiteiten bedreven wordt, wil hij nog niets weten. "Bij andere instellingen en ook in Den Haag vindt men dat de public relations van de Utrechtse Universiteit wel wat beter zouden kunnen. Bij veel instellingen denkt men alleen iets aan voorlichting te hoeven doen, maar er zijn ook universiteiten die bewust aan hun beeld timmeren. Daar hoort Utrecht niet bij." Veldhuis is het natuurlijk niet eens met de Tilburgse rector magnificus de Moor, die onlangs de overheid heeft opgeroepen de grote instellingen, zoals Utrecht, te laten inkrimpen voor de kleinere. "Ik begrijp zijn pleidooi, maar ik kan ook het omgekeerde pleidooi houden. Als de overheid een terughoudend beleid wil voeren - en ze zegt dat ze dat wil- dan moet dat soort dingen aan de krachten van de markt overgelaten worden. Wat concurrentie kunnen we in het Nederlandse bestel gebruiken."

(U-blad)

Antisemitisch

In universitaire kring is de nodige beroering ontstaan na een interview met de Egyptische Ekbal Baraka in Folia. Met name haar in twijfel trekken van het bestaansrecht van Israël wordt haar kwalijk genomen. De werkgroep Ontwikkelings-samenwerking had mevrouw Banaka uitgenodigd om enkele lezingen te houden over het moslemfundamentalisme en de rol van de vrouw daarin. Op dat gebied geldt zij als een deskundige. Een groep van medewerkers en studenten heeft een open brief geschreven aan het College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam, waarin zij haar uitspraken als antisemitisch bestempelen. Het College onthoudt zich vooralsnog van commentaar.

(Folia)

Kinderziekten

In Leiden is het eerste studiejaar Gezondheidswetenschappen (1984-1985) door het merendeel der studenten met slechte resultaten afgesloten. Dit is een van de conclusies van een onderzoek dat in opdracht van de Universiteit van Leiden is uitgevoerd. De studenten bleken gemiddeld een studielast van 1300 uur te hebben, hetgeen betekent dat hun studierichting tot de zwaardere gerekend mag

worden. Om het rendement van de studie in de toekomst te verbeteren wordt in het eindrapport een aantal aanbevelingen gedaan. Professor doctor Crombag, hoofd van het Bureau Onderzoek van Onderwijs, meent dat de gesignaleerde gebreken in het curriculum Gezondheidswetenschappen te wijten zijn aan kinderziekten van een nieuwe opleiding. Hij verwacht dat de resultaten het komend jaar al beter zullen zijn.

(Mare)

Het eetcafé van Maastricht

Grolsch bier
Menu naar keuze
Dagschotel
Verse mosselen
Uitstekende koude buffetten
Vriendelijke prijzen

hoek St. Pieterstraat
Dagelijks van 17.00 tot 02.00 uur
Keuken van 17.30 tot 21.30 uur
Telefoon 043-210158

LANGMAN's ATLAS voor MEDISCHE ANATOMIE

alleen bij BERGMANS voor **f 25,-**

BOEKHANDEL Bergmans

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-210825

De BOEKHANDEL waar je wat aan hebt.

Economie en voetbal

Na afloop van de wedstrijd Nederland-België van 20 november j.l. verzuchtte de trainer van het Nederlandse elftal, Leo Beenhakker, dat hij er verstandig aan zou hebben gedaan vroeger op school beter op te letten: hij zou dan een vak geleerd kunnen hebben en bespaard gebleven zijn van dit soort vervelende gebeurtenissen. Daarnaast werd door verschillende autoriteiten (Van der Louw, staatssecretaris van der Reyden) verklaard dat deze uitschakeling een ramp voor het Nederlandse voetbal betekende.

Welnu, om deze "ramp" in het juiste perspectief te zien, denk ik dat de verantwoordelijke heren binnen de KNVB er goed aan doen kennis te nemen van economische golftheorieën. Beenhakker hoeft dan geen ander vak te leren en Van der Louw c.s. kunnen dan eindelijk een fatsoenlijk strategisch beeld ontwikkelen.

De theorie van de economische golven komt ruwweg neer op het idee dat na zeven vette jaren, zeven magere jaren volgen. Met name de Oostenrijker Joseph Schumpeter (1883-1950) heeft veel theoretisch en empirisch onderzoek naar dit verschijnsel (het bestaan hiervan kan door een paar simpele tijdreeksen worden aangetoond) verricht. Het interessante van zijn analyse is gelegen in het automatisme waarmee de neergang de opgang, en de opgang de neergang volgt. Dit automatisme ontstaat nu omdat in elke fase de kiemen voor de volgende fase al worden gelegd. Dus in de opgaande fase van de economie ontwikkelen zich al tendenties die onvermijdelijk tot een neergaande fase moeten leiden. Hetzelfde geldt voor de neergaande fase.

Betrekken we dit idee nu op het voetbal, dan komen we tot de volgende analyse. In de periode 1970-1978 beleefde het Nederlandse voetbal de opgaande fase. Clubs reiken ver in de internationale toernooien en tweemaal werd een tweede plaats tijdens het WK behaald. Echter, de prestatie in Argentinië was al van minder gehalte dan de prestatie in West-Duitsland, het verval begon zich al af te tekenen. Immers, wat bleek in Argentinië en nog duidelijker in de periode daarna? De prestatie daar werd vooral bereikt door toedoen van de "vedetten" van

West-Duitsland, 1974. Spelers die in 1974 ofwel al bij de selectie zaten ofwel daadwerkelijk speelden brachten Nederland in 1978 in de finale. Nieuwe, jonge talenten dienden zich niet aan. Naar mijn idee komt dit omdat in de opgaande fase het voetbal vooral draaide om Cruyff, van Hanegem, Jansen c.s.

Er werd toen te weinig aandacht geschonken aan nieuwe talenten die deze heren t.z.t. konden opvolgen. Men richtte zich teveel op het bestaande, op het heden. Het nieuwe, de toekomst, werd veronachtzaamd. Bijgevolg luidde het vertrek van de "vedetten van 1974" dan ook het verval van het Nederlandse voetbal op internationaal niveau in. Hoe kom je hier nu uit? Volgens Schumpeter vindt in elke neergaande fase een sanering plaats. Bedrijven zonder toekomst worden geëlimineerd en nieuwe, op de toekomst gerichte, bedrijven nemen hun plaats in. Er vinden dus structurele veranderingen plaats. Als we nu terug gaan naar het voetbal moeten we dus

concluderen dat we af zullen moeten van het München-1974-syndroom. We kunnen niet zomaar en met ad-hoc maatregelen deze prestatie en met dit niveau herhalen. Dit wordt naar mijn idee te veel geprobeerd. Het betaalde voetbal zal moeten zoeken naar structurele maatregelen die op termijn kunnen leiden tot een hernieuwde reeks internationale successen.

Deze maatregelen zullen moeten liggen in de sfeer van promotie van de voetbalsport (voor het eerst in haar geschiedenis daalt het ledental van de KNVB; geen wonder met zoveel alternatieve sportmogelijkheden), herstructurering van de competitie en vooral de opleiding van nieuwe talenten. Ten aanzien van dit laatste punt is het een goed teken dat de clubs niet meer in staat zijn om te pas en te onpas allerlei buitenlandse (ex)vedetten naar Nederland te halen. Dit blokkeert de ontwikkeling van Nederlandse talenten. In de opleiding zal met name het creatieve element de boventoon moeten voeren. Het "lange halen - snel thuis" voetbal biedt op termijn geen uitkomst. Potentieel is er gelukkig nog. Been, Rijkaard, Vanenburg en Gullit zijn voetballers die ook op internationaal niveau moeten kunnen presteren. Wat dit betreft moet ik als hartstochtelijk aanhanger van Feyenoord helaas concluderen dat Ajax met Cruyff op de goede weg is. Hopelijk krijgen zij een fatsoenlijke kans en worden zij niet voortijdig, vanwege het korte termijn perspectief, afgestraft.

Tom van Veen

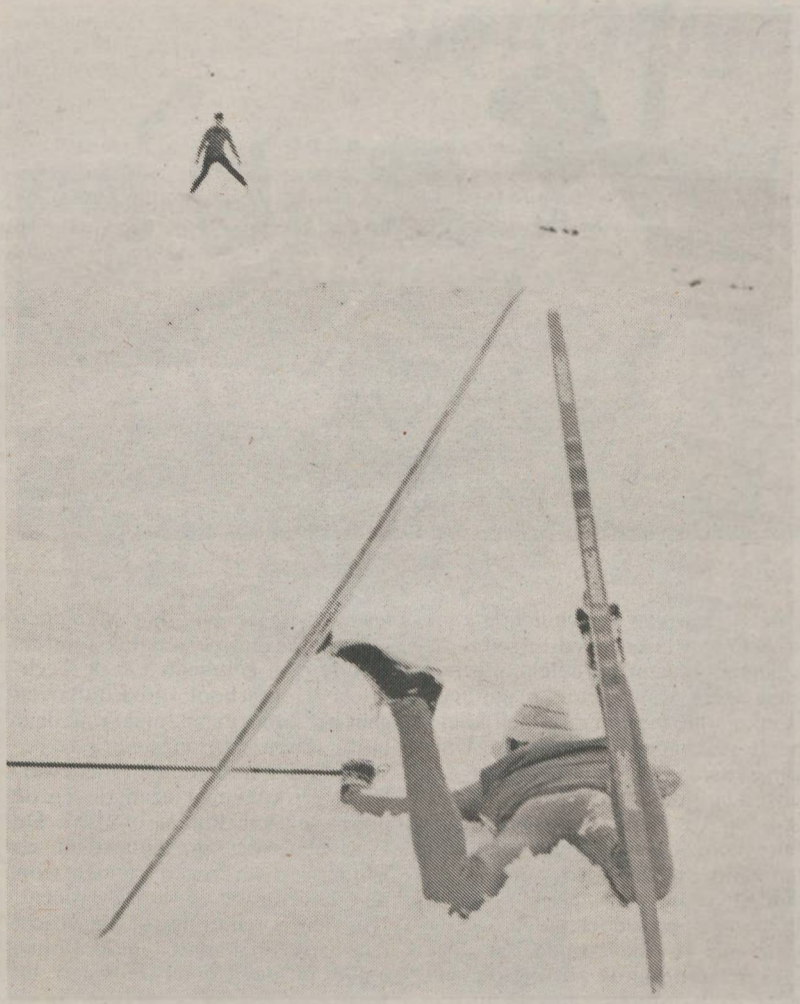

Waarom breek ik - hik - mijn benen niet bij het skiën?

Er blijken heel wat fabeltjes in omloop te zijn over de risico's die een skiër loopt bij het beoefenen van zijn favoriete sport. Niet de fuifskiërs, stijve harken of dikzakken zijn de grootste brokkenmakers. Het tegendeel is eerder waar: wie op wintersport gaat om behalve te skiën het er eens goed van te nemen, krijgt minder vaak een ski-ongeval dan de sprootieve skiër, die zich op de vakantie voorbereidt met skigymnastiek, skilessen neemt en iedere dag lekker fit de hellingen afglijdt.

Dat is het 'opzienbarende' resultaat van een onderzoek dat twee leden van de capaciteitsgroep Epidemiologie, Lex Bouter en de kersverse hoogleraar Paul Knipschild, met steun van de ANWB en de verzekeringsmaatschappij Unigarant hebben verricht naar de risicofactoren bij Nederlandse skiërs.

Dat de kans op een ongeval bij skiën groot is staat vast: vorig jaar verliet vijf procent van de ruim 900.000 Nederlandse wintersporters de besneeuwde hellingen met ernstig letsel, zoals een botbreuk, gescheurde gewrichtsbanden of een fikse kneuzing. Dat de skisport gevaren met zich meebrengt, weet iedereen. Driekwart van de skiërs die de vragen van Bouter en Knipschild hebben beantwoord (er kwamen bijna 1100 vragenlijsten terug, 520 van mensen met letsel en 568 van mensen zonder letsel) trof voorzorgsmaatregelen om skiletse

voorkomen. Fit aan de start verschijnen, lijkt het motto te luiden. Maar juist de fitte skiërs, die thuis aan skigymnastiek gedaan hebben,

tijdens de vakantie lessen nemen en een sober leven leiden zonder aprhs ski-uitpattingen, zijn de grootste brekebenen. Niet omdat ze met een

kater in bed blijven en alleen even voor het donker de latten onderbinden, want Bouter en Knipschild hebben goed gecontroleerd dat de fuifskiërs zich even lang aan de gevaren blootstellen als de doorgewinterde sportman. Vergeleken met iemand die minstens vijf glazen alcohol per dag drinkt, loopt de geheelonthouder twee tot drie keer zoveel kans op een gebroken been. Knipschild past er wel voor op de wintersporters aan te raden voor de afdaling zich wat moed in te drinken, zolang hij geen plausible verklaring heeft voor dit frappante verschil. In zijn recente inaugurale rede houdt hij zich aanbevolen voor zo'n verklaring. Wellicht had hij die zelf gevonden als hij zich niet zo gericht had op de oneindige groep mogelijke verklaringen, maar meer was afgegaan op de omstandigheden waaronder ieder ongeval gebeurd is.

Eén duidelijke risicogroep is door Knipschild en Bouter opgespoord: de beginnelingen die geen skiles nemen. Voor hen is de kans op ernstig letsel vijftig procent hoger dan voor de ervaren mensen. Ook is het erg onverstandig de ski's een nachtje buiten te laten staan, zodat de bindingen bevroren.

Jacques Herraets

Formatie voor diensten volgend jaar verdeeld

Het formatieplan voor de algemene diensten, waar al sinds mei 1984 aan gewerkt wordt, zal pas begin volgend jaar bij de behandeling van de personeelsbegroting definitief worden vastgesteld. De behandeling is opnieuw vertraagd nu een groot aantal diensthoofden heeft geprotesteerd tegen het voorstel om de BTD (Bouwzaken en Technische Dienst) 11 plaatsen toe te kennen, op het moment dat de procedure voor de verdeling van de beschikbare plaatsen afgerond. Tegen deze verdeling waren bovendien bezwaren binnengekomen van enkele faculteiten.

In totaal krijgen de algemene diensten 255,5 plaatsen te verdelen. Dat betekent een uitbreiding van 49,5 plaatsen. Die ruimte is vooral ontstaan door toepassing van het nieuwe Plaatsen-Geld Model voor het niet-wetenschappelijk personeel, die geleid heeft tot een beperking van het takenpakket van de algemene diensten en overheveling van typisch 'facultaire' taken naar de faculteiten. Daardoor zijn zelfs complete diensten overgeheveld, zoals Proefdiervoorzieningen, de Instrumentele Dienst en MEMIC.

Bijna alle diensten hebben van de werkgroep, die de 255 plaatsen verdeeld heeft, een deel gekregen. Alleen de BTD ging er oorspronkelijk drie plaatsen op achteruit en Observant, POB en de Audio-Visuele Dienst bleven gelijk.

JH

Studenten niet in verplicht ziekenfonds

Volgens de staatssecretaris van Volksgezondheid, drs. J.P. van der Reijden, komen studenten niet in het verplicht ziekenfonds. "In de filosofie van de regering kan daar geen sprake van zijn", zo zei hij in een debat met de vaste kamercommissie over de herziening van de ziektekostenverzekeringen. Van der Reijden wees daarmee een wens van PvdA en D'66 "ten principale van de hand".

Volgens de staatssecretaris is het ook allemaal principieel niet mogelijk: Studenten zijn geen werknemers en vallen evenmin onder de 'calamiteiten', op grond waarvan bijvoorbeeld uitkeringsgerechtigden wel verplicht verzekerd worden. Volgens PvdA-woordvoerder I. Muller-van Ast is opname van studenten in het verplicht ziekenfonds heel goed mogelijk met de middelen die Deetman voor de ziektekostenverzekering in het stelsel van studiefinanciering ter beschikking heeft. Zij schat dit bedrag overigens op 200 miljoen. In werkelijkheid ligt het minstens de helft lager, omdat slechts een deel van de studenten in aanmerking zou komen voor een vergoeding tegen ziektekosten.

Dr. A. Lansink, CDA-woordvoerder, wilde niet uitsluiten uiteindelijk voor verplichte verzekering te zullen kiezen. Hij sprak er echter een voorkeur voor uit om alle studenten een verzekering te laten sluiten bij de SSGZ, die dan wel binnen de werking van de ziekenfondswet zou moeten vallen. Lansink wil de studentenverzekering in die vorm gebruiken als 'proeftuin' voor een door hem nagestreefde volksverzekering tegen ziektekosten-nieuwewijstijl, waarin gewerkt wordt met eigen risico's en differentiatie van het pakket (wel of geen tandarts). De SSGZ kent die beide elementen ook nu al.

Volgens staatssecretaris Van der Reijden bestaat daartoe echter geen aanleiding. Met hun ouders in het verplicht ziekenfonds meeverzekerde studenten kunnen dat volgens hem gewoon blijven. Anderen kunnen zich dan bij de SSGZ of elders op de particuliere markt verzekeren, ook de studenten die nu nog vrijwillig bij het ziekenfonds verzekerd zijn. De vrijwillige verzekering wordt opgeheven, waartegenover een relatief goedkope particuliere verzekering zal ontstaan. Van der Reijden beloofde de Kamer op korte termijn contact op te nemen met minister Deetman van onderwijs.

Beide bewindslieden verwezen tot dusver naar elkaar als de Kamer vroeg om een oplossing voor het vraagstuk van de ziektekostenverzekering voor studenten. Het kabinet gaat daar nu een standpunt over innemen, waarschijnlijk al op vrijdag 29 november.

Bert Bakker/UP

PSP en CPN bedenken alternatief plan voor studiefinanciering

In het heetst van de strijd hebben de Tweede Kamerfracties van PSP en CPN woensdag (4 december) gezamenlijk een eigen plan voor een stelsel van studiefinanciering gelanceerd, getiteld "Deetmans norm is onze norm niet". In het plan - waarvan door de Landelijke Studentenbond is meegewerkt - stellen de beide fracties een stelsel voor dat in totaal 6 miljard gulden kost.

Voor dat geld komt het plan echter tegemoet aan alle kritiekpunten die op de voorstellen van minister drs. W.J. Deetman zijn uitgestort. De fracties willen aan iedere uitwonende student een beurs geven van 1000 gulden per maand, overeenkomend met het bijstandsbedrag voor een 23-jarige alleenstaande. In de voorstellen van Deetman is dit 752 gulden per maand, waarvan 1500 gulden moet worden geleend. Thuiswonende studenten krijgen van PSP en CPN 700 gulden per maand, van Deetman nog geen 400. Bovenop het budget voor levensonderhoud willen PSP en CPN iedere student een jaarlijkse tegemoetkoming in de studiekosten geven van 900 (Deetman: 700) gulden. Daarbovenop is voor bijzondere studiekosten een extra bedrag op aanvraag mogelijk. Verder worden alle

studerenden in het verplicht ziekenfonds opgenomen, wordt het collegegeld afgeschaft (Deetman zal dit op f. 1604 brengen), wordt helemaal geen rekening gehouden met het inkomen van ouders of partners, komen alle 30-plussers volledig in aanmerking voor een beurs en komen leningen in het hele verhaal niet voor, noch renteloos, noch rentedragend. De studiefinanciering zou bij de Algemene Bijstandswet moeten worden ondergebracht in een rijksgroepsregeling voor studerende, en worden uitgevoerd door de gemeentelijke sociale diensten.

Volgens de opstellers van het plan, de kamerleden Wilbert Willems (PSP) en Marius Ernsting (CPN) komen de voorstellen onrealistisch over, maar "zo'n rechtvaardig onafhankelijk stelsel blijkt betaalbaar te zijn, mits in de verschillende geldstromen voor de studiefinanciering verschuivingen worden aangebracht", zo schrijven zij. Zij hebben twee verschuivingen op het oog: De lastenverlichting van 1,8 miljard voor het bedrijfsleven als gevolg van de overheveling van de kinderbijslag voor 18-plussers naar de studiefinanciering, wordt ongedaan gemaakt door verhoging van

de vennootschapsbelasting. "De medeverantwoordelijkheid van het bedrijfsleven voor het hoger onderwijs blijft daarmee bestaan". De bijdrage die ouders in het huidige stelsel naast alle studiefinanciering opbrengen bedraagt 1,9 miljard gulden. Die bijdrage vervalt door de ouderonafhankelijkheid. Daartegenover moet de inkomstenbelasting voor alle bovenmodale inkomens omhoog. De belastingschijven vanaf 32% worden elk 2% hoger. Dat levert 1,2 miljard op. Willems en Ernsting wijzen erop dat daarmee een veel grotere spreiding tot stand komt van de lasten voor de studiefinanciering; niet alleen ouders met studerende kinderen, maar iedereen met een hoog inkomen betaalt mee. Beide maatregelen leveren samen 3 miljard op. Gevoegd bij de ruim 3 miljard van Deetman (waarin overigens ook al een keer de 1,8 miljard aan kinderbijslaggeld zijn verrekend) komt dit neer op een bedrag van ruim 6 miljard, genoeg voor de voorstellen, die volgens de opstellers een stelsel opleveren "dat het waard is om er de straat voor op te gaan".

Bert Bakker/UP

Keuze uit vier (dure) modellen

Universitaire korting op personal computers voor privé-gebruik

Omdat de universiteit wil komen tot een zekere standaardisering van personal computers gaat zij de aankoop zoveel mogelijk beperken tot vier merken: IBM, Olivetti, Digital en Apple. Van alle faculteiten en diensten wordt verwacht dat zij hieruit hun keuze maken. Slechts in uitzonderlijke gevallen zal daar van afgeweken worden. Studenten of medewerkers die erover denken een personal computer aan te schaffen, kunnen de apparatuur van deze merken voortaan via de universiteit bestellen en krijgen dan dezelfde korting als voor de faculteiten en diensten is bedongen.

In navolging van veel instellingen en bedrijven wil de RL de aanschaf van personal computers stimuleren door te bemiddelen bij de verkoop. Onlangs zijn contracten afgesloten met enkele computerfirma's. Voor deze bedrijven vormt de universitaire wereld natuurlijk een interessante markt. Ze zijn dan ook bereid grote kortingen te geven bij de aanschaf van de apparatuur. Het ziet er echter niet naar uit dat de RL, zoals andere instellingen dat wel gedaan hebben, zal overgaan tot de oprichting van een 'PC-shop', waar studenten en medewerkers voor voorlichting en service terecht kunnen; voor de faculteiten en diensten zal zo'n winkel er waarschijnlijk wel komen. Daar worden dan zowel de verkoop als service en kleine onderhoudswerkzaamheden geregeld.

Beleidsnota

De voorbije maanden heeft de universiteit een eerste aanzet gedaan om te komen tot een zinvol PC-beleid. Dat begon eind augustus met een beleidsnota van de Dienst In-

formatieverwerking (DIV), waarin uiteengezet werd hoe personal computers de RL van dienst konden zijn. De beleidsnota is intussen gevolgd door een 'notitie'. Hierin verduidelijken de diensthoofden Michel Lambriex (Civiele Zaken) en Charles Limonard (Memic) de doelstellingen van het personal computerbeleid op de universiteit. De belangrijkste hiervan zijn verhoging van de efficiency, decentralisatie van de informatievoorziening en ontlasting van het centrale (VAX-)computersysteem. Lambriex en Limonard onderscheiden twee verschillend ingestelde gebruikersgroepen, de wetenschappelijke en de secretariael-administratieve. De activiteiten van deze laatste categorie dragen veelal een routinematig karakter, terwijl die van de andere groep meer van uiteenlopende aard zijn. Dit betekent volgens de opstellers van de notitie, dat de aanschaf van slechts één type PC, zoals dat in het verleden op het ziekenhuis gebeurd is (daar koos men destijds voor de Olivetti M24), niet mogelijk is. Hun voorstel luidde dan ook een selectie van maximaal vier types te maken, waaruit door de uiteindelijke gebruikers een keuze gemaakt moet worden. Vertegenwoordigers van faculteiten en diensten hebben intussen de kans gehad te reageren op de notitie. Met deze reacties, waartussen vooral de vele kritische noten van de DIV opvielen, wordt momenteel een nieuw rapport gemaakt, dat zo snel mogelijk door het College van Bestuur in behandeling wordt genomen.

Bemiddeling

In de verschenen nota's werden geen voorstellen gedaan over bemiddeling van de universiteit bij de verkoop van personal computers aan studenten en medewerkers.

Omdat daar van verschillende kanten wel op werd aangedrongen is dit aspect nu toch in het beleid opgenomen. Het was rector magnificus Bonke, die hierover duidelijkheid heeft geschapen. Tijdens de Universiteitsraadsvergadering van 28 november maakte hij bekend dat ook op de Rijksuniversiteit Limburg voorzieningen geschapen zullen worden, die medewerkers en studenten in staat moeten stellen PC's voor privédoeleinden aan te schaffen. Hij bevestigde dat deze groep van dezelfde kortingspercentages mag profiteren, als de universiteit bedongen heeft.

Rotterdam

Eerder al waren andere instellingen succesvol bij het afsluiten van contracten met een of meer computerbedrijven. Met name op de Erasmus Universiteit in Rotterdam bleek zo'n deal (in dit geval met het Italiaanse bedrijf Olivetti) direct een stormloop aan aanvragen op te

leveren. Daar zijn het afgelopen jaar al duizend personal computers aan de man gebracht. Op de Technische Hogeschool van Eindhoven gaat het minder snel, maar ook daar blijkt serieuze belangstelling te bestaan onder studenten en medewerkers. Zij kunnen kiezen tussen de producten van Philips of IBM. De kortingen, die in Rotterdam en Eindhoven verkregen kunnen worden, liggen rond de veertig procent. De vraag is echter nog of Maastricht daar ook op kan rekenen. Bonke legde in de Universiteitsraad uit waarom: "Op die instellingen heeft men de serviceverlening volledig van de leverancier overgenomen. De kosten, die hierdoor op rekening van de universiteit komen, blijven erg hoog te liggen, gemiddeld zo'n tweehonderd gulden per verkochte PC. Daarom hebben wij besloten geen universitaire PC-shop te beginnen. In plaats daarvan hebben we contact gezocht met dealers in de regio, die het servicepakket voor hun rekening willen nemen. Gevolg

is wel dat de kortingen niet de allerhoogste zullen worden, maar 'n paar procent lager zullen liggen'.

Uitbreidingen

Een keuze in het bos der computerfabrikanten blijkt een ingewikkelde zaak. Bij de aanschaf moeten de mogelijkheden en kosten van latere uitbreidingen niet over het hoofd gezien worden. Een eenmaal gemaakte keuze heeft grote gevolgen voor de toekomst. Ook een degelijke kostenvergelijking zal snel vruchten afwerpen. Door de enorme concurrentie tussen de computerbouwers dalen de prijzen gestaag. De markt zit vol verschuivingen en het ziet er naar uit dat stabilisatie hierin nog even op zich zal laten wachten. Wie geduld heeft kan misschien nog geld verdienen. Hoe de keus uiteindelijk uitvalt, wordt bepaald door de eisen van de toekomstige bezitter. Iedere koper zal voor zichzelf een afweging moeten maken van de voor- en nadelen van de vier gepresenteerde PC's. Wat goed is voor een bepaalde faculteit, kan bij privégebruik best veel minder waarde hebben. Ruime aandacht moet daarom geschonken worden aan de specifieke eigenschappen van de aangeboden modellen. De bruikbaarheid van de hardware en meegeleverde programmeertaal zijn wat dat betreft net zo belangrijk als kwaliteit en beschikbaarheid van software, randapparatuur en ondersteuning. De faculteiten en diensten zullen hun weg naar het computertijdperk wel snel gevonden hebben, maar voor de medewerkers en studenten blijft dat voorlopig te betwijfelen. Speciale prijzen zijn aardig, maar ongeveer 5000 gulden voor een PC zal toch niet iedereen zich zomaar kunnen veroorloven.

Bart Brouwers

Rondhangen, verkeren en vrijen

„Doctor in het rondlummelen”, zo betitelde een recensent de schrijver van het proefschrift: *Rondhangen als tijdverdrijf* (VU-boekhandel Amsterdam). De promovendus, Jan Hazekamp (sociaal-pedagoog), geeft daarin de resultaten weer van zijn onderzoek onder 'gewone jongeren': jongens en meisjes van veertien en vijftien jaar uit het lager beroepsonderwijs die niet opvallen door harddruggebruik, vandalisme, agressief gedrag, spijbelen of wat dan ook. Ze doen niets opvallends, zij het dat ze in het weekend discotheken bezoeken en door de week 's avonds op een vaste plek in hun buurt rondhangen (soms tot ongenoegen van de omgeving).

Hazekamp laat in zijn boek zien hoe deze jongeren in groepsverband opereren, geweld uit de weg gaan en anderen zich agressief gedragende, jongerengroepen mijden.

De dissertatie gaat uitgebreid in op het rondhangen als doel op zich, het lekker niets doen. Het onderscheid tussen jongens en meisjes is zeer scherp. De jongens bepalen wat er gebeurt en de meisjes voegen zich. Er wordt heel wat verkeerd en gevrijd als je de stoere verhalen van de bincken hoort. Verkeringen gaan net zo snel 'aan' als 'uit'. Een vaste verkering houdt meestal wat langer aan, soms zelfs enkele maanden. Als ze stranden zoekt de jongen weer gauw zijn oude makkers op. Voor

RODE oren

het meisje is zo'n terugkeer in de groep niet weggelegd. Ze zal elders haar heil moeten zoeken.

Meisjes nemen een ondergeschikte positie in, ze worden in een groep 'gedoogd'. Ze hebben het daarom erg moeilijk om hun positie te bepalen.

Het mancho-gedrag van de jongens (hoe versier ik haar?) is toonaangevend. Op seksueel vlak is er dus onder deze 'gewone jongeren' van alles aan de hand. Wordt een meisje verliefd dan moet ze in dubbel opzicht op haar qui vive zijn. Is ze toeschietelijk dan krijgt ze al het etiket opgeplakt: „heet” en een sletje. Gaat ze niet op de seksuele avances in, dan is ze „een kouwe”, een trut, en dus niet interessant. Noch het ene stempel, noch het andere is voor een meisje aantrekkelijk. Haar enige redding is een vaste verkering, want dan ligt haar positie in de groep vast. Maar owee, als de verkering, in negen van de tien keer gebeurt dat dus, op de klippen raakt. Dan resten haar alleen nog haar vroegere vriendinnen. Ze kan dan roddelen over de mancho jongens waar je voor moet oppassen en over de 'nette' jongens die na een avontuurtje hun bek houden.

De afhankelijke positie die de vrouwtjes ten opzichte van de mannetjes innemen wordt door Hazekamp's proefschrift duidelijk geïllustreerd. Het zit er dus al op jeugdige leeftijd in. Voer dus voor feministen en voor vrouwenstudies. Of zou Hazekamp patronen beschreven hebben, die bij het-ouder-worden vanzelf veranderen?

Ton Hameleers

Lustrum 2

Het zit ook allemaal niet mee met de lustrumviering. Het schijnt zo'n fantastisch feest te worden en daar moet nog zo ontzettend veel voor gebeuren... We hadden U zo graag alles al willen vertellen. In elk geval hebben wij de uitnodiging voor de feestelijke diesviering op 10 januari al binnen. Vers van de pers. De opening van het feest zal waardig en stijlvol beginnen, zoals dat een halfwassen universiteit betaamt. Er worden zelfs vier hooggeleerde heren uit het buitenland ere-gedoctoreerd. Een econoom, jurist, medicus en een gezondheidswetenschapper? Neen, zeker niet. Alle vier de promovendi komen uit de medische wereld. Bekwaame mensen, ongetwijfeld. Maar was het niet aardig geweest de wereld te tonen, dat Maastricht echt haar best doet een "grote" universiteit te worden, met meer faculteiten dan een?

Gelukkig krijgen we nog een klein bewijs van echtheid na afloop van de promotie. Een processie van alle hoge heren, compleet in toga met muts, midden door de stad. Het blijft carnaval hier.

Lucia Geurts

Juridische faculteit schiet te hulp

Tamils aangewezen op liefdadigheid

"Ik kan en mag ze niet beschouwen als burgers van deze stad, hoe graag ik het ook zou willen". Wethouder Hoen, op kennismakingsbezoek bij de in Maastricht gestationeerde Tamils, schiet met deze uitspraak midden in de roos van de Tamil-problematiek. "Dat is nou precies zoals we ons voelen", vindt Shaffi, de vloeiend engels sprekende en ongekroonde leider van de negentig uit Sri-Lanka gevluchte Tamils.

De lokale overheid lijkt verzonken in de diepzees der bureaucratie. Gemeentes mogen niets doen aan het vluchtelingenbeleid. Het ministerie van WVC heeft strikte verordeningen vastgesteld, die alleen gelden voor de op dit moment in ons land verblijvende Tamils. Zij ontvangen geen bijstandsuitkering, zoals gebruikelijk voor vluchtelingen; ze moeten zich tevreden stellen met een wekelijks zakcentje van twintig gulden, kost en inwoning, en eens in de dertien weken een uitkering van 150 gulden voor kleding. Het is de eerste keer dat een potentiële groep vluchtelingen deze behandeling krijgt, waarbij het hoofdmotief "tijdelijkheid" heet.

Ontmoediging

In afwachting van de definitieve uitslag van de asielpcedures zijn de Tamils ondergebracht in de tot opvangcentrum omgetoverde jeugdherberg, kasteel Vaeshartelt, een flink eind buiten Maastricht. De jeugdherberg zal voorlopig nog niet bevolkt worden door reislustige jonge mensen. Bij een normaal verloop duren asielpcedures al snel zo'n anderhalf jaar. Een tamelijk langdurige tijdelijkheid dus. Vandaar dat er een aantal zaken blijven die het "ontmoedigingsbeleid" van WVC (bedoeld om niet nog meer vluchtelingen aan te trekken dan er al zijn) in het kader van de bezuinigingen over het hoofd heeft gezien. Dat wordt duidelijk op de bijeenkomst die de wethouder met de Tamils heeft belegd. Overtuigd van het belang van het naderende onderhoud, komen de Tamils in groten getale binnendruppelen in de grootste gemeenschappelijke zaal. Het zijn allemaal mannen, variërend van veertigjarige arbeiders tot twintigjarige studenten en met slechts een overeenkomst: ze gelden als "fout" onder het huidige Sri-Lankese bewind. De meesten zijn luidruchtig bezig met het verschuiven van tafels en stoelen als de wethouder arriveert. De chef-kok houdt zich ondertussen bezig met het fabriceren van een aantal in-landse specialiteiten voor de hooggeplaatste gasten. Taru Sproncken, een van de drie

advocates die de belangen van de Tamils behartigen, fungeert als woordvoester en als tolk, omdat de wethouder, ondanks zijn taak in het plaatselijke vreemdelingenbeleid, de Engelse taal niet voldoende beheerst. Het blijkt een behoorlijke waslijst te zijn waar de Tamils mee zitten. De problemen variëren van kleine huishoudelijke aard (zoals de aanwezigheid van maar één wasmachine voor de hele groep en ontoereikende kook- en slaapplekken) tot het misschien wel belangrijkste probleem van psychologische aard: het gevoel geïsoleerd te zijn van de

buitenwereld. De voor de bus onontbeerlijke strippenkaart is gezien de hoogte van het zakgeld een luxe die men zich niet al te vaak kan permitteren. De aanwezige beheerders, waarvan er een is aangesteld door het ministerie, proberen hier natuurlijk wel een en ander aan te doen. Is het klimaat buiten niet geschikt voor sportieve prestaties dan worden diverse gezelschapsspellen uit de kast gehaald en verder wordt er iedere avond een videofilm vertoond, als de videorecorder tenminste niet kapot is.) Ja, "uit, goed voor u" geldt ook voor de al sinds

juli hier vertoevende Tamils. De wethouder blijkt al op de hoogte te zijn van het probleem en heeft naarstig gezocht naar een oplossing: fietsen. De gemeentepolitie, die de fietsen had moeten leveren, weigert echter alle medewerking. De rechtmatige eigenaar zou zijn fiets kunnen herkennen in het bezit van een Tamil... met alle nare gevolgen van dien. Shaffi ziet hierin echter niet zo'n probleem: "De fietsen kunnen dan toch weer ingeleverd worden?" De wethouder belooft de zaak opnieuw te bekijken.

Liefdadigheid

Nóg meer concrete dingen kan de wethouder niet doen. Dat de Tamils geen Engelse krant kunnen krijgen, dat er nauwelijks mogelijkheden zijn voor het volgen van lessen Engels of Nederlands en de gebrekkige faciliteiten in het gebouw; het zijn allemaal problemen die door de gemeente niet opgelost kunnen worden. "Het ministerie heeft in zijn programma een hele kleine rol voor de gemeenten weggelegd" benadrukt de wethouder. Dit geldt blijkbaar niet voor de gemeente Lochem waar met gemeentelijke subsidies gepoogd wordt de "tijdelijke" aanwezigheid van de Tamils iets te veraanagen. De gemeente Maastricht heeft wel zo'n 2500 gulden geschonken om de meest klemmende noden van de Tamils te verlichten. Een positieve geste van liefdadigheid... en dat in de twintigste eeuw. Alleen kost een abonnement op een Engelse krant al gauw elfhonderd gulden. Na de bijeenkomst krijgen de wethouder en zijn onafscheidelijke secretaris een rondleiding door het complex. De grootste slaapzaal her-

begt veertien Tamils, de kleinere bieden een slaapplek aan telkens acht personen. Aan een chronisch gebrek aan privacy valt dus niet te twijfelen. Of, zoals Taru Sproncken de situatie karakteriseert: "Alleen als ze op de WC zitten zijn ze even op zichzelf". Geeft dit nou aanleiding tot overmatig veel onderlinge agressie? Volgens een beheerder valt dit reuze mee. Er wordt zoveel mogelijk gedaan om de mensen bezig te houden. Toch zijn soms kleine ruzies onvermijdelijk, maar dat is logisch gezien de onzekerheid over de situatie hier en in Sri-Lanka.

Universiteit helpt

De Tamils blijven zich dus "out-cast" voelen, temeer nu alle asielaanvragen in eerst instantie zijn afgewezen. De drie advocates van het advocatencollectief "Wijck" zijn op dit moment bezig met herzieningsverzoeken. Er staan zelfs een aantal korte gedingen op het programma als de schorsende werking hieraan onthouden wordt. In de nabije toekomst krijgen de advocates hulp in de vorm van derde- en vierdejaars rechtenstudenten van de juridische faculteit. Iedere advocate krijgt in principe drie studenten toegewezen, die op deze manier meer inzicht moeten krijgen in het vreemdelingenbeleid. Vanwege de vrij lange duur van de procedure, zeker twee jaar, zullen telkens nieuwe studenten hun voorgangers gaan vervangen. Niet vaker dan één keer per half jaar, want "continuïteit en de vertrouwensbasis zijn belangrijk voor de Tamils," aldus Gerard Mols, medewerker aan de rechtenfaculteit en coördinator van het geheel. De studenten zullen voornamelijk het wekelijks spreekuur met de Tamils bezoeken en de schaduw-dossiers bijhouden (de copieën van de originele stukken van de advocaat). Mocht het gebeuren dat de juridische en/of emotionele problemen de studenten boven het hoofd groeien, dan is dat geen onoverkomelijke zaak. Lopende zaken zullen dan wel nog afgehandeld moeten worden, daarna mag de student(e) de problemen die reesteren in eigen sop gaarkoken. Gerard Mols heeft ervoor gepleit dat studenten hun ervaringen uitwisselen tijdens regelmatig te houden vergaderingen, opdat kwalijke gevolgen voorkomen worden. Waar de studenten zich zeker aan moeten houden is de geheimhoudingsplicht. Dingen die niet geschikt zijn voor publieke oren moeten intern blijven. Genoeg te beleven op het gebied van de rechtshulp dus. Het vlak van de sociale problemen van de Tamils wordt nog maar matig bestreken met initiatieven. De gemeente kan naar eigen zeggen niets tot vrij weinig doen, en zo lang zijn de Tamils afhankelijk van vrijwilligers en liefdadigheid.

Judith Habets

Op 19 december aanstaande worden de juridische en sociale aspecten van de Tamilproblematiek verweven in een forum en een culturele avond, gehouden te Berghmans in de Bredestraat. Onder andere Theo van Boven zal eerstgenoemde voor zijn rekening nemen, de Tamils zelf zullen de rest van de avond invullen.

Annadal krijgt centrum voor genetisch onderzoek

De Stichting Klinische Genetica Limburg, gevestigd in het Annadalziekenhuis, is een van de vier centra in ons land, die van staatssecretaris Van der Reijden vergunning ontvangen hebben voor het verrichten van erfelijkheidsonderzoeken. De stichting wordt daardoor in staat gesteld prenatale diagnostiek en postnatale chromosomenonderzoek te verrichten. Tot op heden was het dichtstbijzijnde centrum, waar dergelijk onderzoek gedaan werd, in Rotterdam gelegen.

Voor echtparen die een gezin willen stichten, of dat willen uitbreiden, maar geen verhoogd risico durven te aanvaarden op een gehandicapt kind, is de prenatale diagnostiek een belangrijk onderzoek. Meestal

bestaat dat onderzoek erin dat in de eerste helft van de zwangerschap wat materiaal van de vrucht voor chromosomenonderzoek of biochemische analyse wordt weggenomen.

Met name oudere moeders (van 36 jaar en ouder) komen hiervoor in aanmerking. Naast het bekende vruchtwateronderzoek, dat in de zestiende week van de zwangerschap wordt verricht, wordt de laatste tijd de zogenaamde 'vlokkentest' veel gedaan. Deze kan al in de tiende week duidelijkheid verschaffen over eventuele afwijkingen van het embryo. Dat kan belangrijk zijn in verband met een besluit tot abortus op medische indicatie.

Voor prof. dr. Joep Geraedts, als

hoogleraar genetica en celbiologie verbonden aan de RL, staat het provinciaal belang van de nieuwe faciliteiten voorop. Binnen enkele jaren zullen zeker 25 medewerkers werk vinden in het centrum.

Op het moment bestaat er in Limburg jaarlijks voor ongeveer duizend echtparen een aanleiding om met vragen over erfelijkheid te komen. Volgens Geraedts zal dit getal snel stijgen. De meeste van die vragen kan een huisarts beantwoorden, maar een aanzienlijk deel moet doorverwezen worden. Voor deze gevallen behoort de lange reis naar het westen tot het verleden.

BB

Studenten écht de praktijk in

Juristen nemen proef met 'legal aid clinic'

Binnenkort valt de beslissing over de vraag of de juridische faculteit naar Amerikaans voorbeeld een "Legal Aid Clinic" gaat inrichten, een soort geacademiseerde advocatenpraktijk, waarin studenten kunnen kennismaken met de harde werkelijkheid. Het verblijf van zes weken in de clinic is niet bedoeld om de student voor te bereiden op een loopbaan in de advocatuur, maar om hem algemeen juridische vaardigheden bij te brengen, zoals het opstellen van dossiers, onderhandelen met partijen over contracten of het ontrafelen van casusposities.

In april volgend jaar begint als voorbereiding op het grote werk een simulatiecursus, waarin de opzet van de clinic wordt nageboerste echte Nederlandse Legal Aid Clinic te laten draaien is een positieve beslissing van de Onderwijscommissie en de faculteitsraad nodig en vervolgens moet een advocatenpraktijk gevonden worden die bereid is aan het project mee te werken. Volgens de initiatiefnemer van het plan, mr. Gerard Mols, hoofddocent bij de capaciteitsgroep Strafrecht, is het op de duur zelfs niet uitgesloten dat de universiteit een bestaande advocatenpraktijk 'academiseert', ofwel overneemt.

Gerard Mols is vorig jaar in Amerika het verschijnsel Legal Aid Clinic gaan bestuderen. In het rapport "Clinical Education", dat hij naar aanleiding van die reis gemaakt heeft, beschrijft Mols de ontstaansgeschiedenis en de huidige vormen van dit soort praktijkonderwijs. Wat moeten we ons voorstellen bij een "Legal Aid Clinic"? De Nederlandse term die Gerard Mols erbij bedacht heeft - "praktijkgebonden onderwijs" - verheldert lang niet alles. Geen stageplaats, maar een werkplaats waar praktijk en theorie gecombineerd worden. In veel gevallen heeft de legal aid clinic de vorm van een advocatenpraktijk, bemand door advocaten en studenten. Beiden verlenen daadwerkelijk hulp aan cliënten. De student stelt net als zijn beëdigde col op en houdt pleidooien voor de rechter. Het blijft niet alleen bij oefenen in de

praktijk: er is ook een onderwijscomponent ingebouwd die er voor moet zorgen dat de student leert zijn functioneren steeds te verbeteren. Bij stages ontbreekt die onderwijscomponent. Mols ziet het praktijkgebonden onderwijs ook als een nuttige aanvulling op de oefenrechtbank, waar de student 'doet alsof'. Wat ontbreekt is een echte cliënt, voor wie levensgrote belangen op het spel kunnen staan. De clinic laadt een grote verantwoordelijkheid op de student, die belangenvertegenwoordiger is geworden van de cliënt. Anders dan bij de oefenrechtbank kan de student het zich niet veroorloven even onderuit te zakken als hij een onderwerp slaapverwekkend vindt. De verantwoordelijkheid waar hij in de clinic mee te maken krijgt, vergroot het leerresultaat, vindt Mols.

Onvrede

Aan het eind van de jaren zestig en het begin van de jaren zeventig nam de onvrede over het onderwijs aan de Amerikaanse Law Schools toe. De gehanteerde onderwijsmethode was te weinig praktisch gericht en hield nauwelijks rekening met de maatschappelijke realiteit. Daarnaast kenden de Verenigde Staten geen systeem van kosteloze rechtsbijstand. De onvrede over het onderwijs en het verhoogde politieke bewustzijn droegen bij tot het ontstaan van de legal aid clinics. De concurrentieverhoudingen tussen de law schools zorgden er voor dat er verschillende vormen legal aid ontstonden. Het advocatenkantoor is er daar een van, andere zijn de Immigration and Refugee Clinic voor vreemdelingenproblematiek en de Advocacy for Children, die zich bezighoudt met jongeren die met de kinderrechter in aanraking komen.

De nieuwe vorm van onderwijs ondervond in het land van herkomst niet alleen bijval. Volgens Mols verzette zich een aanzienlijke groep professoren tegen de clinical education, omdat zij het onderwijs op die manier niet wetenschappelijk genoeg vinden: "Wetenschappelijk is voor hen: achter je bureau zitten en dikke boeken schrijven, hoe meer hoe liever. Spelletjes met videocam-

Gerard Mols

mera's, monitoren en microfoons zijn niet wetenschappelijk. Het klassieke college zou een grotere intellectuele uitdaging voor docent en student zijn dan het praktijkgebonden onderwijs". Volgens Mols is er nog steeds een sterke stroming die er zo over denkt en besteden grote Law Schools als Columbia en Yale daardoor minder aandacht aan clinical education dan zij doen voorkomen.

Probleemgestuurd

Het praktijkgebonden onderwijs in de vorm van clinics zou uitstekend passen bij het probleemgestuurde Maastrichtse onderwijsmodel, beoogt Mols in zijn nota. Studenten zijn gewend casusposities te behandelen en het werken met de oefenrechtbank is hen met de paplepel ingegoten. Wat dat betreft is er alle reden om het plan door te laten gaan. Maar organisatorisch en financieel moeten er nog de nodige obstakels genomen worden. Allereerst moet er een geschikt advoca-

tenkantoor gevonden worden dat mensen in dienst heeft met de nodige ervaring in het opleiden van juristen, dat de ruimte daarvoor vrij wil maken en bereid is tot hechte samenwerking met de faculteit. Verder moeten er docenten worden vrijgemaakt voor het begeleiden van de studenten en moeten de uren die een student in de clinic steekt in redelijke verhouding staan tot andere studie-activiteiten. Op die vragen kan pas een definitief antwoord gegeven worden als ervaringen zijn opgedaan met het simulatieproject. Clinical education is ook een kostbare zaak. De aan te trekken advocaten moeten op de loonlijst van de universiteit komen te staan. Hun kantoor vraagt om bepaalde materiele en personele voorzieningen zoals secretariale ondersteuning. Voor de berekening daarvan wordt eveneens op de resultaten van het simulatieproject gewacht.

De inhoud van de simulatiecursus is gelijk aan het programma van een echte clinic. Het verschil is dat er

niet met echte cliënten en rechters wordt gewerkt. De cursus begint in april volgend jaar. De faculteit heeft daar al mee ingestemd.

Cliënten

Volgens Mols is er voor het inrichten van clinics geen toestemming van de rechterlijke macht of de Orde van Advocaten nodig: "Zij hoeven niet te worden ingelicht, zij hebben er zelfs niets mee te maken. Studenten kunnen net als iedereen als gemachtigde een pleidooi voor de kantonrechter houden. Daarvoor heb je geen titel nodig. Ieder familielid kan je vertegenwoordigen. De rechtbank, het gerechtshof en de Hoge Raad eisen wel beëdigde raadsheeren". Of de cliënt ook bereid zal zijn zich door een student te laten vertegenwoordigen als hij voor hetzelfde geld ook een 'echte' advocaat kan krijgen, is een vraag die allen de praktijk kan beantwoorden.

Toine Houben

Juridische faculteit en Vertalersopleiding vertalen Wetboek van Strafrecht in Engels

Het Nederlandse Wetboek van Strafrecht geniet buiten ons land de reputatie van liberaliteit. Dat wisten buitenlanders van horen zeggen, tenzij ze de Nederlandse taal machtig waren. Binnenkort komt daar verandering in voor wie de Engelse taal machtig is. In samenwerking met de HBO-Opleiding tot Vertaler heeft de juridische faculteit de vertaling van het wetboek op zich genomen.

De Wayne State University Law School in Detroit is de opdrachtgever voor de vertaling. Deze instelling legt zich toe op strafrechtelijke rechtsvergelijking en heeft in dat

kader een "Comparative Criminal Law Project" opgezet. Dat initiatief heeft inmiddels geleid tot een indrukwekkende reeks vertalingen van 'foreign penal codes'. Dankzij de inspanningen van Grat van den Heuvel, docent aan de juridische faculteit, is het vertalen van het Nederlandse wetboek een Maastrichtse aangelegenheid geworden. Speciaal voor deze opdracht is Wies Rayar, afgestudeerde van de vertalersopleiding, aangetrokken. Voor inhoudelijke problemen kan zij behalve op Van den Heuvel een beroep doen op prof. Jeppe Balkema, hoogleraar strafrecht. Van HBO-zijde neemt een groep studenten aan het project deel, die gekozen hebben voor de richting juridisch

vertaler. Begeleid door hun docent Stafford Wadsworth neemt iedere student een gedeelte van de tekst voor zijn rekening. Het resultaat geldt als afstudeerwerkstuk.

Volgens van den Heuvel is het voor juristen, die in het Angelsaksische recht geschoold zijn, bijzonder interessant hun rechtssysteem te vergelijken met een continentaal Europees systeem als het Nederlandse, omdat het om twee heel verschillende gestructureerde systemen gaat. Maar de mogelijkheid om aan rechtsvergelijking te doen is niet het enige voordeel dat het project biedt. Het geeft ook meer inzicht in cultuurverschillen, die parallel lopen met de ontstaansgeschiedenis

van het Nederlandse strafwetboek. De deelnemers in het vertaalproject maken van de gelegenheid gebruik om een lijst van strafrechtelijke termen aan te leggen. De terminologie van het strafwetboek is vaak moeilijk te begrijpen en over te brengen, omdat equivalenten zeer vaak ontbreken. Een dergelijke woordenlijst zou een uitkomst zijn voor juristen die veel contact hebben met het buitenland.

Dat de vertaling van een zo zorgvuldig geformuleerde en zo uitgebreid geïnterpreteerde tekst grote problemen met zich brengt, is een duidelijke zaak. Vooral termen die in Nederland onderwerp van juridische discussie zijn kunnen de vertalers

hoofdbreken bezorgen. Het woord 'schuld' bijvoorbeeld kan niet zonder meer met 'guilt' vertaald worden. In het Nederlandse wetboek heeft 'schuld' al minstens drie verschillende betekenissen. Aan de andere kant geeft het vertaalwerk ook aanleiding tot hilariteit, als volkomen verouderde artikelen behandeld worden, zoals die over het duellieren.

Als er geen grote vertragingen optreden, zal het karwei over ongeveer een jaar geklaard zijn. De publicatie zou dan gelijk vallen met de honderdste verjaardag van het Wetboek van Strafrecht.

André Cremer

Analiste vermoord

Het begon als een grap. Twee studenten in Nijmegen besluiten te bewijzen, dat zij het publiek zeker zo aardig kunnen vermaken als de doorsnee TV-programmamaker. Ze creëren prive-detective Martin Rasker, schrijven een scenario op basis van eigen wedervaren en situeren het in een middelgrote studentenstad. Onder het pseudoniem J.J. de Lichte sturen zij het manuscript naar uitgeverij Bruna. Dan wordt het ernst. Bruna wil er een "Zwart Beertje" van maken en vraagt om een vervolg. Deze week verschijnt het vijfde en laatste avontuur van Martin Rasker onder de titel "De slavenhalers".

Achter J.J. de Lichte verschuilen zich Jos Verhagen en Jos Kleinjans. Laatstgenoemde is inmiddels student-af en werkt als wetenschappelijk medewerker bij Humane Biologie. Voor hem is het schrijversavontuur nog niet afgelopen. Volgend jaar hoopt hij zijn eerste literaire werk te kunnen publiceren. Daarin is hij op zoek naar "de macht van de tekst".

Rasker is ook regionaal in zijn taal. Dat leidt er soms toe, dat Bruna met de Dikke van Dale op tafel komt en Raskers taal gaat corrigeren.

Misschien is het herkenbare juist de grote aantrekkingskracht van de serie. De vijf boekjes lopen nogal uiteen in opbouw en kwaliteit. Het eerste is niet het slechtste, het laatste niet het sterkste. Voor de boeken is telkens een andere vorm gekozen. De eerste twee verhalen zijn american style, het derde – en naar mijn smaak het beste – is een Ludlum-achtige thriller. "Blues voor Valerie" heet het. "De drama-driehoek" heeft de formule van een Engelse puzzle-detective en het laatste boek is een soort policier.

Gedichten

De tweede figuur in alle boeken is Wimmie Vliex, een forse commissaris van politie, geteisterd door zijn vrouw en het leven. Wimmie Vliex is kleurrijk, maar vooral aardig. Als Rasker in het slob zit, haalt Vliex hem er altijd uit. In "De slavenhalers" blijkt Vliex ook dichter te zijn. Jos: "Bij ons op de etage in Nijmegen woonde nog een jongen, Jo Hendriks. Die schreef motorgedichten. Dat was zo iemand van wie je dacht: die jongen heeft talent, maar durft er niks mee te doen. Wij hebben drie gedichten van hem opgenomen in ons laatste boek."

Een "lochte" is een Oost-Brabants dialectwoord. Het betekent "onbetrouwbaar, maar niet slecht". Toen in eenmaal wist dat J.J. de Lichte

een gespleten persoon was, heb ik gezocht naar een weerslag daarvan in de stijl. Maar ik kon geen breukvlakken vinden. Hoe gaat dat in zijn werk, met z'n tweeën schrijven?

Jos: "Heel eenvoudig. We bedenken eerst een context, dan een plot. Vaak halen we dat uit de werkelijkheid. "Blauw bloed" bijvoorbeeld is naar aanleiding van die uitzendingen van Sipke van der Land over sectes. Vervolgens schrijven we het scenario en stellen de chronologische gebeurtenissen vast. We maken een indeling en ieder kiest een aantal hoofdstukken op affiniteit. Als de teksten klaar zijn, geven we wederzijds commentaar. De laatste fase is het "samen stomen": tekst uittikken, ad hoc nog allerlei dingen veranderen, woorden, zinnen. Werken aan de integratie van beide stijlen. Zelf zie je enorme verschillen. Maar het lukt blijkbaar die voor de lezer weg te werken. Zelfs Finy, mijn vrouw, weet vaak niet meer wie wat geschreven heeft."

Literatuur

Voor zijn coalitie met Jos Verhagen, had Jos Kleinjans nog nooit een serieuze schrijfpoging gedaan. Wat als een studentengrap begon, is voor Kleinjans steeds belangrijker geworden. Vorige jaar besloot hij alleen verder te gaan, het detective-tijdperk af te sluiten en Literatuur te gaan maken.

"Al twee of drie jaar had ik het thema in mijn hoofd: de bevrijding van Zuid-Nederland. Ik ben van jongsaf aan gefascineerd door de Tweede Wereldoorlog. Heb enorm veel er-

over gelezen. Ik ben vreselijk hard aan de slag gegaan en in januari had ik het manuscript klaar. Ik stuurde het naar de zes grootste uitgeverijen, maar kreeg alles terug. Ik begreep het eigenlijk niet. Het klinkt misschien arrogant, maar het is geen slecht boek."

In latere gesprekken met uitgeverijen werd duidelijk dat het tijdstip

slecht gekozen was. Rondom de veertigste herdenking van de bevrijding kwamen maar liefst vierhonderd publicaties op de markt. "Het acces van Meijel" gaat toch uitkomen, waarschijnlijk in 1987. Uitgeverij Spectrum heeft het uiteindelijk gekocht.

Inmiddels is Jos begonnen aan een ander boek. Het komt onder de titel "Vendetta herschreven" in het komend jaar uit. Ook bij Spectrum. Het gaat over een schrijver, die een dag lang op zoek gaat naar de macht van tekst. Dat doet hij aan de hand van een fragment uit een scenario voor een televisiespel, dat hij geschreven heeft. Hij geeft daar zijn eigen commentaar op. Intussen is hij ook bezig met zijn fantasie, met verhalen die hij destilleert uit dingen van alledag, jeugdassociaties, ontmoetingen. Het zijn de teksten die hij nog zal gaan schrijven.

Jos: "Ik ben zelf ook bezig met teksten. In mijn werk ben ik in een positie om stukken te schrijven over beleidszaken. Naarmate je meer schrijft, gaat dat beter. Kun je meer met teksten. Waar zit die macht precies in?"

Brood

Ik kan me voorstellen, dat je zo in de ban van teksten komt, dat je ervan doordrenkt raakt, dat hobby een beroep wordt. Voor Jos is dat stadium nog niet aangebroken: "O nee, ik kan er niet van eten. Dat is te doldriest om te denken. De detectives zijn uitgebracht in een oplage van zes- tot achtduizend boekjes. De eerste drie zijn net uit de kosten gekomen. Ik kan ook niet langer dan een tot anderhalf uur per dag schrijven. Je moet goed opletten, dat je die tijd optimaal benut. Dan is er de tijdsdruk, het pushen van de uitgever. Nee, je kunt er wel veel geld mee verdienen, de hele dag mee bezig zijn. Maar ik niet."

Nog niet tenminste. Gevoel voor publiciteit heeft Jos Kleinjans in elk geval wel. Als we toch een verhaal schrijven voor de "Observant", kunnen we misschien in ene moeite door de regionale pers voor hem warm maken. Graag gedaan.

Lucia Geurts.

Gezinswoningen voor studenten

In Randwijck zullen volgend jaar achtendertig gezinswoningen worden gebouwd voor studenten. De huizen worden zo aangepast, dat er twee tot drie studenten per eenheid gehuisvest kunnen worden. De woon- en slaapkamers worden even groot en keuken en sanitaire voorzieningen zullen geschikt zijn voor gemeenschappelijk gebruik.

Het project "De Beente" is een initiatief van woningbouwvereniging "Beter Wonen". Het plan is opgezet om optimaal te kunnen profiteren van subsidiemogelijkheden. Een deel van het geld, dat eigenlijk bestemd is voor gezinswoningen wordt op deze manier indirect aangewend voor studentenhuisvesting. De grote woningnood onder studenten rechtvaardigt dat. Bovendien zijn de woningen ook geschikt voor gezinsbewoning, zodat – bij

eventuele terugloop van de belangstelling van studenten – geen sprake hoeft te zijn van leegstand. De plannen van de woningbouwvereniging zijn nog in een eerste fase. Begin januari wordt het bouwbestek gereed gemaakt en een aanbesteding gedaan. Pas daarna zullen de plannen worden ingediend bij de gemeente. Het project "De Beente" past in het gemeentelijk beleid om alle zeilen bij te zetten om de woningnood onder studenten te lenigen. Bij de voorbereidingen is wethouder J. Wevers (Volkshuisvesting) betrokken geweest. Er mag worden aangenomen, dat de gemeente het project dan ook goedkeurt. "Beter Wonen" hoopt in de zomer van 1986 met de bouw te kunnen beginnen. Het streven is de prijs van een kamer onder de 180 gulden te houden.

LG

Reiselverhaal

Kleinjans werd eenendertig jaar geleden geboren in Sittard, groeide op in Geleen en studeerde in Nijmegen farmacologie. Ik kwam hem toevallig op het spoor. Iemand had mij "Het vergiftigde brein", het schrijversdebuut van J.J. de Lichte. Hij vertelde dat iemand van de universiteit het geschreven had met het doorschemeren, dat het wel een sleutel-verhaal kon zijn. Het prikkelt natuurlijk de nieuwsgierigheid.

Het verhaal speelt zich af op de afdeling farmacologie van een universiteit. Er is een analiste vermoord. Het bleek te veel te weten over een omstreevende deal tussen een hoogleraar en de farmaceutische industrie. Rivaliteit binnen de wetenschappelijke staf wordt haar ten gevolge noodlottig.

De hoofdfiguur, de groteske Martin Rasker, moest ik even wennen. Ik houd niet zo van Humphrey Bogart en zeker niet van een cliché daarvan. De schrijfstijl was makkelijk, een lekker boekje voor in bed. Het vleugje intellect en een zweem van werkelijkheid maakten het verhaal boeiend genoeg. Ik herkende de situatie meteen: Maastricht, Biomedisch Centrum, jonge wetenschappers, café's met Brand's bier, mensen met statige bomen, een villa met een rivier. Wie zou wie nu vermoorden?

Ik wist dat Jos Kleinjans mijn nieuwsgierigheid zou kunnen bevredigen en zocht hem op in het Biomedisch Centrum. En Jos ontving me: "Het is Maastricht helemaal anders. De locatie is willekeurig. Het laboratorium lijkt op dat van de medische faculteit in Nijmegen. Voor de rest hebben we elementen gekozen uit allerlei steden. Het verhaal is een fantasie. Alleen de plot refereert aan een eigen ervaring. Ik heb in Nijmegen eens een aanvaring gehad met een hoogleraar. Ik had toen iets van: als ik later groot ben, heb ik wraak. Om dat gegeven hebben we de moord gebouwd. Het is een corruptie, groot-kapitaal. Wij hebben elke associatie met de Nijmeegse farmacologie willen vermijden."

Ik had me dus mooi bij de neus laten nemen.

Regionaal

Het past hier niet een verhaal-analyse te maken. Daarvoor ben ik niet opgebouwd en zijn de boekjes niet goed genoeg. Jos zegt zelf: "Detectives zijn pulpliteratuur. Je koopt z'n boekje op het station in Maastricht. Je leest het uit in de trein naar Amsterdam en dan gooi je het weg."

Ik zit er denkwerk achter de verhalen. J.J. de Lichte heeft zijn Jaarboek laten werken. Jos: "We hebben er lang over gepraat: wat stoppen we erin? Ons referentiekader waren natuurlijk de boeken, die we in overvloed lezen. Meer nog de Amerikaanse. We hebben ons vooral geënt op Raymond Chandler, Dashiell Hammett en films van Humphrey Bogart. Het is typisch Nederlands om te denken: wij moeten het beter. Die heeft geleid tot een zinnige gewrochten met journalisten als hoofdpersoon, om voor de hand liggend te zijn. Wij hebben bewust gekozen voor de clichematige Amerikaanse stijl: een staand karakter, een trefwoordenlijst, trenchcoat en Borsalino, een paar merken noemen, alcohol, cynisme, eenzaamheid. We hebben wel een regionaal aspect toegevoegd."

Observant 5 december 1985

Juridische faculteit zoekt betere motivatie van studenten

"Dat die ongemotiveerde studenten maar in Nijmegen gaan studeren, als ze in de onderwijs-groepen niet mee willen werken!". Dat soort geluiden viel te horen tijdens de hearing die de Onderwijscommissie vorige week woensdag speciaal voor studenten organiseerde. Van de zeshonderd studenten vonden zestig het de moeite waard daarvoor een middagje vrij te maken.

Omdat de nota 'Rechten in Maastricht' waarin de juridische variant van het onderwijssysteem beschreven staat, aan herziening toe is, heeft de Onderwijscommissie een discussie op gang gebracht om knelpunten op te sporen en mogelijke oplossingen op te sporen. Ook studenten kregen de mogelijkheid om duidelijk te maken waar bij hen de schoen wringt. Nadat de medewerkers in de onderwijscommissie het

in oktober nodig vonden ook de studenten in deze discussie te betrekken, vonden ze het blijkbaar niet noodzakelijk hiertoe zelf stappen te ondernemen.

Op de hearing werden drie punten aangedragen door de onderwijscommissie: de verhouding van het practicum tot het onderwijs (verhouding kunde/kennis); de rol van de tutor en de invulling van de verschillende jaren.

Al gauw was er van structuur in de discussie geen sprake meer. De studenten begonnen door en tegen elkaar te argumenteren over dingen waarover ze het allang eens bleken te zijn. Centraal in de verwarde discussie stond echter al snel het functioneren van de onderwijsgroepen. Drie conclusies konden na lang gepraat getrokken worden: *ten eerste is de motivatie van de studenten in vergelijking met de algemene en medische faculteit minimaal*. Dit wordt vooral in de hand gewerkt, aldus de

aanwezige studenten, doordat de rechtenfaculteit hoofdzakelijk studenten uit de regio trekt, mede dankzij het plaatsingsbeleid van Groningen. "Die studenten komen hier studeren, omdat ze dan bij Pa en Ma thuis kunnen blijven wonen en niet vanwege het hier gehanteerde onderwijssysteem".

Het derde gesignaleerde probleem was het gebrek aan vaardigheidstraining. Deze is vooral noodzakelijk om studenten, "die nou eenmaal verlegen van aard zijn", beter in de onderwijsgroepen te kunnen laten functioneren.

Opnieuw werd de aanwezigheids- en medewerkingshonorering, zoals die op de Algemene Faculteit gehanteerd wordt, te berde gebracht als mogelijke oplossing om de motivatie van de studenten te vergroten en het 'parasitair studeren' tegen te gaan. Maar daar bestaat, vooral bij de studenten, weinig animo voor, want "dan hangt die honorering er

van af of Jan of Truus mij aardig vinden".

Het slechte functioneren van de onderwijsgroepen ligt niet alleen aan de studenten, vinden die studenten zelf, maar ook aan de tutores, die soms "zeer motiverend, tijdens de groepsbijeenkomsten, de krant zitten te lezen en het groepsproces vaak niet voldoende in de gaten houden." Ook zouden de blokken evenwichtiger en onderling beter op elkaar afgestemd moeten worden.

Al deze punten en de polariteit van de meningen, door de studenten naar voren gebracht, spelen ook binnen de door de staf gevoerde discussie een grote rol, volgens Job Cohen, die mede verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van het juridisch onderwijs. Die opmerking riep de vraag op, wat nu met al de opmerkingen van de studenten gaat gebeuren. Volgens Jappe Balkema, voorzitter van de onderwijscommissie

en de hearing, zou de studie discussie uitgewerkt en geconcludeerd worden, waarop Alma Bers (medewerker en lid van de onderwijscommissie) hevig nee zou zeggen. Alles, zo bleek even, wordt 'meegenomen' bij het schrijven van de nota 'Rechten in Maastricht' en zal in de overlegging van deze nota terug te zien zijn.

Het examenreglement, en name het hete hangijzer 'herkenningsproef', waarover op het College van Beroep, en het examen 'Rechten in Maastricht' schien nog hetere hangijzer te zijn, wordt in het tweede semester ook nog in het tweede semester gehanteerd wordt, werden in de discussie angstvallig vermeden en niet in de nota niet verwerkt.

André Cremer

10 December: verjaardag Universele Verklaring Rechten van de Mens

Bestrijding van het martelen

(ingezonden)

De afgelopen maanden heeft de Werkgroep Mensenrechten van Rechtstreeks zich verdiept in het thema martelen. Evenals Amnesty International wil zij de 37e verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, op dinsdag 10 december, aangrijpen om het thema 'Martelen' aan de orde te stellen. Op deze dag zal in de collegezaal van de Nieuwenhof om één uur de film *Midnight Express* worden vertoond. Hierin wordt de vernederende behandeling getoond van een man die in een Turkse gevangenis terecht is gekomen. Vervolgens zal onder voorzitterschap van Cees Flinterman - decaan van de juridische faculteit - een forum worden gehouden. Hierin hebben zitting: Michael Coppens, medewerker Amnesty International, en Douwe Korff, medewerker internationaal publiekrecht. Verder zal op de Nieuwenhof, vanaf 27 november, een tentoonstelling rond het thema martelen worden gehouden.

Om alvast een voorproefje te geven van de thema's die rond de viering van de 37e verjaardag van de Universele Verklaring voor de Rechten van de mens aan de orde komen, volgt hier een kort artikel. Het snijdt enkele problemen aan die bij de bestrijding van martelen aan de orde komen.

Martelingen blijken volgens Amnesty International in de periode van 1980 tot 1985 in meer dan 90 landen te worden toegepast. Het is daarom niet verwonderlijk dat deze organisatie ook in 1985 campagne voert tegen het martelen. Het doel hiervan is de wereldwijde beëindiging van martelingen.

Vreemd is dat zo'n campagne überhaupt nog nodig is. Martelingen zijn immers sinds 1948 verboden. In dat jaar werd, op 10 december, door de Verenigde Naties de U.V.R.M. aangenomen. In art. 5 werd gesteld, dat "niemand zal worden onderworpen aan folteringen, noch aan wrede, onmenselijke of ontvondende behandeling of bestraffing".

Ondanks dit verbod ging het martelen gewoon door. In 1966 kwam er daarom een juridisch bindend verdrag, het zgn. Internationaal Verdrag inzake Burgerlijke en Politieke Rechten. Dit bevat ondermeer een verbod op martelingen en geeft staten en slachtoffers van mensenrechtenschendingen de mogelijkheid om een klacht tegen schenders van dit verdrag in te dienen. Helaas kan dit alleen ge-

beuren indien de aangeklaagde staat hierin toestemt. De bekende folteraars doen dit niet. Zij stellen zich hiermee buiten de werkingssfeer van het verdrag.

Het verhaal begint eentonige vormen aan te nemen. Na de ratificatie van het verdrag nam het martelen nog steeds niet af. In de jaren '70 maakte zelfs een aantal „beschaafde" westerse landen als Griekenland en Groot-Brittannië zich eraan schuldig.

In 1972-1973 reageerde Amnesty International hierop. Zij organiseerde haar eerste grote anti-martelingencampagne. Een van de resultaten hiervan is de aanname door de VN van de verklaring tegen het martelen in 1975. Belangrijker is dat de Algemene Vergadering van de VN de Commissie voor de Rechten van de Mens heeft verzocht om een ontwerpverdrag op te stellen, dat een effectieve bestrijding van het martelen mogelijk moet maken. Nu in december 1985 wordt er nog steeds gemarteld en voert A.I. nog steeds campagne tegen het martelen. Inmiddels is op 10 december 1984 het verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffing, mede dank zij Nederlandse inspanning, door de VN aangenomen. Men kan zich echter afvragen in hoeverre deze conventie iets toevoegt aan de in het internationale recht reeds bestaande folterverboden (1). Met name op het gebied van definiëring en implementaties vertoont het verdrag nog veel zwakke plekken. Als voornaamste oorzaak kunnen hiervoor de grote tegenstellingen binnen de VN en de politieke onwil van sommige lidstaten worden aangevoerd. Het mag hier worden opgemerkt, dat sommige van deze lidstaten het martelen zelf nog in praktijk brengen.

Onwillekeurig dringt zich hier dan ook de vraag op of de VN, vooral als het resultaten op korte termijn betreft, wel de meest aangewezen organisatie is voor de bestrijding van martelingen.

Een andere internationale organisatie die zich met martelingen bezighoudt is de Raad voor Europa. De Europese Conventie van de Rechten van de Mens, waar de lidstaten van deze organisatie partij bij zijn, verbiedt o.a. het martelen. Zelfs in Europa bleek dit verbod echter niet voldoende: voorbeelden van Turkije, Griekenland en Groot-Brittannië

spreken voor zich. Via klachtenprocedures is ingrijpen alleen achteraf mogelijk. Een interessante oplossing voor dit probleem werd door de Zwitser Gautier naar voren gebracht. Volgens hem moet er een toezichthoudend orgaan komen dat in staat is zonder voorafgaande aankondiging gevangenis e.d. te bezoeken. De realisatie van een dergelijk plan is echter zonder toestemming van betrokken landen niet mogelijk. Zij moeten immers toestemming geven voor het bezoeken van hun grondgebied (laat staan martelcentra's) door een dergelijke instantie. In het VN-anti-folteringenverdrag van 10 december 1984 is deze hinderpaal niet weggenomen. Weliswaar is een comité tegen folteringen in het leven geroepen, dat op grond van artikel 20 de bevoegdheid heeft om martelpraktijken te onderzoeken. Op grond van artikel 3 moet dit comité echter trachten voor een dergelijk onderzoek de medewerking van de betrokken staat te verkrijgen. Alleen met instemming van deze staat mag ook een bezoek aan diens territorium worden gebracht. Het behoeft geen pleidooi dat dergelijke bepalingen afdoen aan de mogelijkheden van de VN om folteringen op een effectieve manier te bestrijden.

Bij de bestrijding van martelingen zijn ook non-gouvernementele mensenrechtenorganisaties zoals A.I., International Commission of Jurists, de Raad van Kerken en het Rode Kruis nauw betrokken. Deze organisaties zorgden er ondermeer voor dat dit onderwerp op de agenda van verschillende internationale fora kwam. Ook bij de bewustwording van de werkelijke omvang van dit probleem en bij het uitoefenen van druk op staten waar wordt gefolterd, spelen deze organisaties een grote rol. Zoals hiervoor af werd aangehaald, is Nederland voor een belangrijk deel verantwoordelijk geweest voor de totstandkoming van het VN-anti-folteringenverdrag. De voorzitter van de commissie die het verdrag opstelde, J.H. Burgers, erkent echter dat het verdrag hoogstens een bijdrage kan zijn tot de bestrijding van martelen. De oplossing is het volgens hem niet. M. Coppens - die op 10 december lid van het forum zal zijn - gaat verder dan deze stelling. Hij betwijfelt of de VN in staat zijn om iets aan dit soort problemen te doen. Nu het verdrag er is, ontstaan voor Ne-

derland mogelijkheden om nieuwe martelingen te ontplooiën. Men kan zich afvragen dit binnen het kader van de VN of via andere wegen, zoals bijvoorbeeld door middel van stille diplomatie, demances of boycots gebeuren. Martelen blijkt niet beperkt tot landen die ver van ons bed liggen. Landen waar Nederland bondgenootschapsbanden mee onderhoudt blijken martelingen toe te passen. In het verleden heeft Nederland ondermeer stappen tegen Griekenland en Turkije ondernomen. Vaak stapte echter bij de afweging of er stappen tegen landen moeten worden ondernomen met de hand aan de spijl. Het betrokken land mag Nederland gaan om op dit gebied te helpen. Martelen binnen de bondgenootschapsbanden waarvan het lid is? De Nederlandse regering zal vaak een keuze moeten maken tussen mensenrechten enerzijds en economische veiligheidsbelangen anderzijds. De keuze wil om een keuze voor mensenrechten te maken zal hierbij van groot gewicht zijn. Men kan zich afvragen of er voldoende concrete middelen voorhanden zijn om martelrechtenschendingen zoals martelingen te bestrijden. Staten willen of kunnen vaak niet effectieve stappen tegen schendingen van het VN-anti-folteringenverdrag ondernemen. Non-gouvernementele organisaties ontbreken de macht om bindende en gesanctioneerde maatregelen te nemen.

Het aanklagen van een staat, die folteringen toepast, door organisaties zoals de Verenigde Naties of Amnesty International zal vaak effect hebben als de betrokken staat deze klacht aan haar laars lapt. Zolang bij een gelijk regime de politieke wil om het martelen te beëindigen ontbreekt, omdat de voortbestaan van zo'n regime baat heeft bij het martelen, zal weinig tegen een dergelijk regime te beginnen zijn. Uiteindelijk zal het immers om de bereidheid van dergelijke regimes om een eind te maken aan deze praktijken.

Namens de werkgroep mensenrechten van Rechtstreeks,
Nicolle Coenen
Ronald Peters

(1) Zie hierover M. de Blois, NJB, 26-10-1985, p. 1165

Bureau Onderwijs FdG

Aan: alle studenten geneeskunde
betreft: Voortgangstoets FdG

De eerste, voor alle studenten geneeskunde verplichte, voortgangstoets wordt afgenomen op woensdag 11.12.1985 vanaf (exact) 9 uur tot (uiterlijk) 13.00 uur. De zalen zijn open vanaf 8.45 uur.

Om de toets op tijd te laten beginnen moet iedereen om 8.55 uur op de voor hem/haar gereserveerde plaats te zitten. De deuren worden om 8.55 uur gesloten.

Bij deze voortgangstoets wordt weer gebruik gemaakt van het nieuwe model antwoordformulier. Deze formulieren en dienen ingevuld te worden met een HB-potlood. S.v.p. HB (zacht) potlood en potloodgum meebrengen.

De verdeling van studenten over 2 lokalen, waar de toetsen worden afgenomen geschiedt volgens registratienummer (in principe als in september 1985) en is als volgt: in de Sporthal de Geusselt, (nabij MVV-stadion) in Maastricht voor studenten met registratienummers vanaf M 84.001 enz.; vanaf M 83.001 enz. en vanaf M 82.001.

In de sporthal de Heeg, Roserije 500, in Maastricht voor eerstejaars studenten met registratienummers vanaf M 85.001 en ouderejaars (vanaf M 81.001, M 80.001, M 79.001 enz.) Voor nadere informatie betreffende het reglement van orde wordt verwezen naar de informatieset over het onderwijsprogramma 1985/1986.

Nederlands Recht

Lezing

Woensdag 4 december om 14.30 uur: Lezing i.h.k.v. blok 1.2 in de collegezaal. Prof. mr. D. Simons: "De Grondwet".

Responsiekollege

Vrijdag 6 december om 15.00 uur: responsiekollege "Bedrijf" in collegezaal.

Bloktoetsen

Maandag 9 december: bloktoetsen 09.00 uur: 1e jaars dagopleiding 11.00 uur: 2e jaars dagopleiding 13.15 uur: 3e en 4e jaars

Deze toetsen vinden plaats in de Euro-economische collegezaal 20.30 uur: 2e jaars avondopleiding in collegezaal en praktijkruimte.

Voortgangstoets

Woensdag 11 december 14.00 uur: voortgangstoets 1e jaars dagopleiding + 2e jaars avondopleiding in sporthal de Heeg 2e, 3e en 4e jaars in sporthal Geusselt.

Fakulteitsraad

Woensdag 11 december om 09.00 uur vergadert de fakulteitsraad in de praktijkruimte.

Stukken van de fakulteitsraad liggen steeds zowel op het hoofdgebouw (bij de postvakjes) als op het studielandschap in de Nieuwenhof ter inzage.

Avondstudenten

Blokboeken e.d. voor avondstudenten zullen zoveel mogelijk via de tutores verspreid worden en zo nodig thuisgestuurd worden.

Sluiting onderwijsburo

Van 23 december tot en met 5 januari is het buro onderwijs niet bereikbaar zijn. Blokboeken voor blok 3 kunnen worden afgehaald op maandag 6 en dins-

dag 7 januari van 08.15-12.30 uur en van 13.30-16.30 uur en verder tijdens normale balie-uren.

Economie

Aan alle studenten FdEW

Op dinsdag 17 december 1985 vindt de tweede voortgangstoets 1985/1986 van de Faculteit der Economische Wetenschappen plaats in de Oostzaal van de Eurohal. De toets begint om 08.30 uur en eindigt om 13.00 uur. De studenten kunnen de zaal binnen vanaf 8.15 uur. De antwoordformulieren liggen op volgorde van registratienummer op de tafels en dienen met een HB-potlood ingevuld te worden. De studenten moeten zelf een HB-potlood meebrengen. Het is verplicht de collegekaart duidelijk zichtbaar op de tafel neer te leggen. De antwoordleutel van de voortgangstoets is vanaf 13.00 uur verkrijgbaar aan de informatiebalie van het Bureau Onderwijs FdEW, 3e etage Hoofdgebouw.

Aan alle eerstejaars studenten FdEW.

Lezing op dinsdag 14 januari 1986.

In het kader van blok 1.3. wordt op dinsdag 14.01.1986 een lezing gehouden door drs. G.J. Beijer, voorzitter van de Raad van Bestuur van Macintosh N.V. "Plaats en functie van het financieel management bij Macintosh N.V.". De lezing begint om 15.45 uur in de Collegezaal Nieuwenhof.

Literatuurklappers 1.3. en 1.4

De literatuurklappers behorend bij blokboek 1.3. en 1.4. zijn voor de studenten verkrijgbaar bij de Boekenwinkel RL - begane grond Hoofdgebouw. Literatuurklapper 1.3. (artikelnr. 344) kost FL. 2,50 ; literatuurklapper 1.4. (artikelnr. 362) kost f 2,70.

Studievaardigheidsonderwijs

"Schematiseren". Tijdens blok 1.3. wordt door mw. drs. M. Mulder van de capaciteitsgroep Onderwijsontwikkeling en -Research het practicum "Schematiseren" gegeven voor eerstejaars studenten FdEW. Schematiseren is een techniek, die helpt bij het grondig bestuderen van teksten. Data en tijdstippen van dit practicum zijn vermeld in het rooster van blok 1.3. (publicatieborden FdEW).

Aan tweedejaars studenten FdEW

Lezing op 16.12.1985

Op maandag 16.12.1985 wordt in het kader van blok 2.3. een lezing gehouden door drs. A. Knibbe van het Ministerie van Financiën: "De positie van het Ministerie van Financiën in de voorbereiding van het begrotingsbeleid". Deze lezing begint om 15.30 uur in de Aula van het Hoofdgebouw.

Lezing op 13.01.1986

Op maandag 13.01.1986 wordt in het kader van blok 2.3. een lezing gehouden door drs. H.A.H. Aalders, Adjunct-hoofd afdeling Leningen en Effecten van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) Heerlen. Deze lezing begint om 14.30 uur in de Collegezaal Nieuwenhof.

Contactpersonenoverleggen blok 2.3

De contactpersonenoverleggen blok 2.3. vinden plaats op: Donderdag 19 december '85 om 14.00 uur kamer 0.090 Maandag 20 januari '86 om 15.30 uur kamer 0.089.

Practicum tijdens blok 2.3.

Er is een wijziging opgetreden in de verrostering van de practica tijdens blok 2.3.

- Practicum Wiskunde:

Onderwijsgroep 1/2/3/6:
MA 02.12.1985 van 13.30-15.30 uur kamer 0.090
MA 09.12.1985 van 13.30-15.30 uur kamer 0.090
MA 13.01.1986 van 13.30-15.30 uur kamer 0.090
MA 20.01.1986 van 13.30-15.30 uur kamer 0.090

Onderwijsgroep 4/5/7:
WO 04.12.1985 van 13.30-15.30 uur kamer 0.090
WO 11.12.1985 van 13.30-15.30 uur kamer 0.090
WO 15.01.1986 van 13.30-15.30 uur kamer 0.090
WO 22.01.1986 van 13.30-15.30 uur kamer 0.090

- Practicum Macro-economische Modellen

Onderwijsgroep 1/2/5:
DO 19.12.1985 van 08.30-10.30 uur kamer 0.089

Onderwijsgroep 3/4:
DO 19.12.1985 van 11.00-13.00 uur kamer 0.089

Onderwijsgroep 6/7:
DO 19.12.1985 van 15.00-17.00 uur kamer 0.089

Tweedejaars-scriptie 1985/1986

De lijst met scriptie-onderwerpen voor de tweedejaars-scriptie 1985/1986 ligt vanaf maandag 2 december 1985 ter inzage in het Studielandschap, Bonnefontencomplex. De studenten dienen uiterlijk 20 december 1985 de onderwerpkop geregeld te hebben met het Bureau Onderwijs FdEW. Voor reglement tweedejaars-scriptie verwijzen wij naar de Facultaire Studiegids (pag. 48-51).

Medische Faculteit

Oproep aan 3e en/of 4e jaars medisch studenten

Betreft: twee vakatures studentleden planningsgroep PMO-PMS (Praktisch Medisch Onderwijs in een Psycho Medische Setting 5e/6e jaar)

Schriftelijke reacties en inlichtingen: Sekretariaat PMO-PMS, Cap. gr. Sociale Psychiatrie, tel.: 616100, tst. 234 of Fenna trip, tel.: 210134.

Vacature

Research-assistent Epidemiologie

Project: Tumorinductie door ioniserende straling.
Dit deelproject betreft verificatie van bij een grootscheepse enquête door ca. 500 respondenten vermelde positieve tumoranamnese
Periode: januari t/m maart 1986
Vereist: 5e jaars geneeskunde, drs. geneeskunde of arts
Geboden: uurvergoeding + reiskosten.
Standplaats: ziekenhuis te Sittard
Inlichtingen: P.G. verduijn, KNO-arts. Tel. 04490-18666 tst. 2135.

Algemeen

Landelijke Belangenvereniging voor basisartsen (LBB) afdeling Maastricht. Diskussieavond over: "Financiële knelpunten in de gezondheidszorg"

Op dinsdag 17 december aanstaande organiseert de Maastrichtse afdeling van de LBB een informatie- en discussieavond over financieel-economische belemmeringen die o.a. door de LBB noodzakelijk geachte structurele veranderingen in de gezondheidszorg (zoals bv. normalisering van werktijden) in de weg staan. Om binnen te dringen in het complexe netwerk van financiële afhankelijkheden en verplichtingen en om de materie tot verwerkbaar proporties terug te brengen zullen wij op deze avond onze aandacht richten op de praktijk van een specialist of van een maatschap van specialisten met één of twee assistent geneeskundigen in opleiding in een perifere ziekenhuis. Door middel van de inbreng van een aantal ter zake kundigen (w.o. M. Verkooyen, onder voorbehoud) willen wij proberen zicht te krijgen op het "financiële plaatje" van een dergelijke praktijk: gemaakte schulden, financiële verplichtingen (huur van praktijkruimte, salaris secretaresse e.d.), inkomsten enz. Dit plaatje zullen wij dan confronteren met de wens om te komen tot een herverdeling van arbeid, normalisering van werktijden, om na te gaan welke problemen dit voor de betreffende praktijk met zich mee brengt en of er mogelijk oplossingen zijn die niet benut worden.

De avond begint om 20.00 uur en zal gehouden worden in kamer 100 van het hoofdgebouw van de RL, Tongersestraat 53 in Maastricht.

Voor meer informatie: B. Schilte, tel. 215146, J. Wolthuis, tel. 616735, G. Wackers, tel. 614372.

KO-beraadavond

Vrijdag 13 december vindt de volgende KO-Beraad avond plaats in de Kokroeg.
20.00 uur: vergadering.
21.30 uur: Thema: Co's blikken terug; curriculum wijziging terecht?
Speciale oproep voor co's om hierover van gedachten te wisselen.

Interviewsters gezocht

De St.t.Wet.Ond. bij de UvA omtrent Sexualiteit en Geweld vraagt interviewsters, die mee willen werken aan het landelijk onderzoek naar "Vrouwenmishandeling binnen partnerrelaties". Wij zoeken vrouwen die

- ervaring hebben met interview- en/of hulpverleningsgesprekken
- tenminste 25 jaar zijn
- kennis hebben van of zich betrokken voelen bij het onderwerp
- afgestudeerd zijn in een van de sociale wetenschappen of in de dr.fase zijn.

Verwacht wordt dat interviewsters in de periode 1 februari - 8 maart '86 min. 4 dagen per week (ook avonden) beschikbaar zijn. Een training van 4 dagdelen zal in de 3e en 4e week van januari plaatsvinden.
Op 17 december wordt een informatiebijeenkomst gehouden in Nijmegen. Werkzaamheden en reiskosten worden vergoed. Schriftelijke aanmeldingen voor 10 december naar bovengenoemd Stg. ten aanzien van mw. L. Vogels, secr. Herengracht 196, 1016 BS Amsterdam. Voor meer informatie, tel. 020-245365 tst. 44 (L. Vogels) of tst. 40 (drs. S. Mastenbroek/drs. R. Römkens).

NVK-Congres 'Vrouw en criminaliteit'

In het voorjaar van 1987 zal de Nederlandse Vereniging voor Kriminologie een congres organiseren, met als onderwerp 'Vrouw en Criminaliteit'. Het is de bedoeling dat daarbij verschillende aspecten aan de orde komen: de vrouw als dader en als slachtoffer van criminaliteit; wetgeving, rechtspraak en beleid; actiegroepen en hulpverlening, etc. Meer algemeen staat het congres in het teken van eventuele veranderingen die gedurende de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden ten aanzien van 'vrouw en criminaliteit'.

De congrescommissie nodigt hierbij personen en/of organisaties uit, die een bijdrage aan het congres zouden willen leveren. Uit schriftelijke bijdragen zal een congresbundel worden samengesteld. Gezien de verwachte productietijd van de bundel, worden belangstellenden dringend verzocht voor 1 januari 1986 contact op te nemen met het secretariaat van de congrescommissie:

Gerda Korteland
Gemeente Rotterdam
Haagseveer 35
Emancipatieproject SK 571
3011 AH Rotterdam
tel. 010-173114/173264

Vrouwengezondheidscentrum (V.G.C.)

Uitnodiging voor open dag

Het Vrouwen centrum in Maastricht houdt op zaterdag 14 december een open dag.

Wat doet het Vrouwengezondheidscentrum? we hebben o.a. 2 keer per week een baliedienst en er worden regelmatig thema-avonden georganiseerd. Verder zijn er verschillende zelfhulpgroepen en consultgroepen. We zijn er voor vrouwen die vragen hebben over en/of problemen hebben met haar gezondheid of met ziekte.

We zijn een initiatief van vrouwen die vanuit hun eigen ervaringen met de gezondheidszorg een alternatief willen vormen.

Als je nu graag meer zou willen weten over het V.G.C. en onze activiteiten, kom dan op zaterdag 14 december tussen 14.00 uur en 17.00 uur naar de Bouillonstraat 14 in Maastricht. Op die middag proberen we onze werkwijze en doelstellingen duidelijk te maken met toneelstukjes, dia's en door e met elkaar over te praten.

Hopelijk tot ziens!
Wij zijn telefonisch bereikbaar op nummer 043-252319 op maandag van 20.00 uur tot 22.00 uur en op vrijdag van 10.00 uur tot 12.00 uur. Op die tijden kun je ons ook zelf opzoeken op bovenstaand adres.

Vrouwenstudies documentatie

Aan: alle studenten en medewerkers

In de bibliotheek begane grond Randwijk is bij de tijdschriften een kast ingericht met makkelijk toegankelijke literatuur vanuit Vrouwenstudies.

Via skripties, brochures en inventarisaties van probleemgebieden kan men hier een indruk krijgen van wat Vrouwenstudies te bieden hebben. Daarnaast ligt er informatie over Vrouwenstudies elders en over de loopbaanontwikkeling van vrouwen in verschillende beroepen. Het materiaal ligt ter inzage. Voor verdere studies is er literatuur op het gebied van Vrouwenstudies opgenomen in de normale kollektie.

Emancipatieonderzoek

De overheid heeft een stimuleringsfonds voor emancipatieonderzoek en vrouwenstudies ingesteld. Uit dit fonds kunnen de volgende categorieën onderzoek bekostigd worden.

- Trendrapporten
- Kleinschalige praktijkgerichte doctoraalscripties (uitsluitend materiaal-kosten)
- Onderzoeksopzetten
- Een enkel moeilijk plaatsbaar onderzoek, bv. een vooronderzoek voor een jaar.
- Drukkosten voor publikatie van bv. scripties.

Het belangrijkste criterium waarop de aanvraag beoordeeld wordt, is of het onderzoek het gezichtspunt 'hervredeling van macht tussen vrouwen en mannen' centraal staat.

Voor verdere informatie: Pauline Tomlow, Vrouwenstudies, tel. 888175.

Kerstconcert Universiteitskoor

Op 10 december a.s. zal het Universiteitskoor Maastricht een kerstconcert

geven in de St Annakerk aan de Via Regia in Maastricht.

Het koor bestaat voornamelijk uit studenten en medewerkers van de Rijksuniversiteit Limburg en het HBO.

Het programma omvat kerstwerken van o.a. Costeley, Zimmermann en Gibbons.

Tevens wordt de kerstcantate 'Da Jesu, deinen Ruhm zu mehren' van G.F. Telemann uitgevoerd.

Als solisten werken mee: Ingrid Kapelle, sopraan; Luc Ponet, orgel; Luc Vergauwen, fluit.

De algehele leiding is in handen van Ludo Claesen.

Het concert begint om 20.15 uur. Entree is f 5,-. Voor studenten, CJP en 65+ f 3,50.

Secretarieel-overleg RL-ZA/ZM

Op 10 december 1985 vindt om 20.00 uur in de Nieuwenhof, Zwingelput 4, de tweede thema-avond plaats. Deze avond zal geheel in het teken staan van de Rijksuniversiteit Limburg en Zieken-

huis St.-Annadal/Ziekenhuis Maastricht. Wij hebben de voorlichters van deze instellingen, resp. J. Offermans en E. Groenevelt bereid gevonden een korte inleiding te verzorgen over de universiteit, respectievelijk het ziekenhuis.

Na de pauze willen wij iedereen de gelegenheid geven aan de beide voorlichters vragen te stellen over zaken die de beide instellingen betreffen, het kan hier dan gaan om historische feiten, om organisatie- of beleidsvraagstukken als matrixorganisatie, lustrumviering of verhuizing naar het gouvernementsgebouw of om hele alledaagse zaken. Wij vermoeden dat een deel van de vragen die bij medewerkers van ziekenhuis en universiteit leven enig speurwerk vergen om een bevredigend antwoord te kunnen geven. Daarom verzoeken wij iedereen ons zo mogelijk dergelijke vragen tevoren te laten weten, zodat wij enig voorwerk kunnen verrichten. (Wilma Poolen, tst. 313).

Wij hopen op een grote opkomst bij onze tweede thema-avond. Iedereen (ook niet secretarieel personeel) is van harte welkom.

COC-kongres '85**Aktiviteiten**

Het COC is elke werkdag geopend van 14.00 - 17.00 uur. Elke dinsdagavond is Café Rosé geopend vanaf 20.00 uur. Elke woensdagavond van 21.00 - 22.30 uur Aid-infolijn.

Dinsdag 3 december, 20.00 uur: werkwinkel. Tevens homo-beleid in de gemeenteraad van Maastricht.

Zaterdag 7 december, 21.00 uur: jongerenswingavond.

Dinsdag 10 december, 20.00 uur: Open avond. Een stellingenspel.

Vrijdag 13 december, 20.00 uur: vrouwenavond

Dinsdag 17 december, 20.00 uur: werkwinkel

Woensdag 18 december, 20.00 uur: jongerenthema-avond

Vrijdag 20 december, 20.00 uur: SIR-avond met film.

Zaterdag 4 januari, 21.00 uur: Jongerenswingavond.

Met de kerstdagen is het COC gesloten.

Informatie activiteiten Hoofdgebouw

Regelmatig worden bij de receptie van het Hoofdgebouw vragen gesteld met betrekking tot activiteiten zoals vergaderingen, symposia, tentoonstellingen in het Hoofdgebouw C.A.

Aangezien dikwijls de informatie hier toe bij de receptie ontbreekt vragen wij u dringend om zoveel mogelijk en in een zo vroeg mogelijk stadium het plaatsvinden van activiteiten te melden bij de receptie van het Hoofdgebouw zodat de receptionistes een ieder die erom vraagt een goed en gericht antwoord kunnen geven. Speciaal vragen we dit aan de secretaresses van de diensten en cap. groepen aangezien deze als best geïnformeerd worden op dit gebied worden aangezien.

Van belang is dat bij de activiteit een coördinator met zijn telefoonnummer of het telefoonnummer van de secretaresse wordt opgegeven. In de hoop dat met het doorspelen van de juiste informatie onprettige situaties uit het verleden bij de receptie vermeden worden.

UITNODIGING

Vanwege het R.K. Studentenpastoraat Maastricht wordt er **elke zondagmorgen om 11.00 uur een eucharistieviering gehouden**

met korte meditatie.

Deze vindt plaats in de studentenkapel in de Maastrichter Pastoorstraat, naast de St. Matthiaskerk aan de Boschstraat.

U bent van harte welkom!

Het R.K. Studentenpastoraat organiseert buitendien maandelijks een conferentie-avond, waarvan de datum, inleider en onderwerp tijdig worden bekend gemaakt.

De pastor is elke dag bereikbaar voor persoonlijke gesprekken in het pastoraat, Maastrichter Pastoorstraat 10, telefoon 043-211126. Afspraken te maken tussen 9.30 en 12.30 uur.

Het R.K. Studentenpastoraat richt zich tot alle studenten en docenten van de Rijksuniversiteit Limburg en de instituten voor hoger beroepsonderwijs in Maastricht.

Zijn activiteiten staan open voor ieder belangstellende, ongeacht religie of levensbeschouwing.

(Deze advertentie werd ons van bevriende zijde aangeboden)

Hoezo, niet verzekerd?

Gelukkig was zij wel zo slim om zich tegen brand en inbraak te verzekeren. Het 'Zekerheidspakket' van de SSGZ is er voor alle studenten, dus ook voor jou.

Premies van 37,50 tot 75,- per jaar. Vraag de folder! (01719)-70944

SSGZ 1970 Antwoordnummer 10070, 2200 VB Noordwijk. Of stap binnen bij het plaatselijk informatiebureau van de SSGZ.

Boekhandel Leiter-Nypels

DE MAASTRICHTSE
UNIVERSITEITS-BOEKHANDEL

Wolfstraat 12
6211 GN Maastricht

tel. (043) 252666*
telex 56173 leiny nl.

Personalia

Promoties

Op vrijdag 20 december 1985, om 14.00 uur precies, zal drs. P.A.M. van Leeuwen zijn proefschrift, getiteld "Ammonia generation in the gut and the influence of lactulose and neomycin" en stellingen verdedigen ten overstaan van de promotiecommissie die te dezen het College van Dekanen zal vertegenwoordigen.
Promotor: prof. dr. J.M. Greep.

Op vrijdag 20 december 1985, om 16.00 uur precies, zal drs. K. Hamulyak zijn proefschrift, getiteld "Aspects of the homeostatic mechanism in newborns" en stellingen verdedigen ten overstaan van de promotiecommissie die te dezen het College van Dekanen zal vertegenwoordigen.
Promotor: prof. dr. H.C. Hemker.

Benoeming

K. Dittrich (verbonden aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de RL) is gekozen tot lid CvB. Hij zal vanaf 1 januari 1986 de plaats innemen van A. Lagas.

Vrouwennetwerk RL

Het Vrouwennetwerk RL komt elke 2e maandag van de maand bij elkaar.

De vaste onderdelen van het programma zijn de mededelingen vanuit de Vrouwemancipatie Commissie en van de Païse medewerksters Vrouwenstudies. Daarnaast wordt aan een specifiek thema aandacht besteed. Voor deze bijeenkomst is het thema "structurering vrouwenstudies binnen de RL".

De eerstkomende bijeenkomst is 9 december - 20.15 uur - Cannerweg 189. Vrouwen die belangstelling hebben zijn welkom. Kontaktpersoon is Pauline Tomlow, Vrouwenstudies, tel. (088)175.

SWOL-universiteitsfonds

Sluitingsdatum subsidieverzoeken aan SWOL-universiteitsfonds

Voor degenen die een aanvraag om subsidie willen doen aan het SWOL-universiteitsfonds, geldt als eerstvolgende datum waarop de verzoeken in het bezit van de SWOL moeten zijn: vrijdag 13 december 1985.

Na advisering door het College van Dekanen zullen de tijdig en volledig ingediende verzoeken in de bijeenkomst van de Commissie van Bestedingen van de SWOL Universiteitsfonds van 17 januari 1986 worden behandeld.

De verzoeken kunnen gericht worden aan:
SWOL-universiteitsfonds
i.v. de secretaris
Postbus 402
6200 AK Maastricht.

R.K. Studentenpastoraat
Studentencommissie

Servatius

Houdt op dinsdag 14 januari om 20.00 uur haar eerste open avond. Doel, middelen, activiteiten en mogelijkheden worden nader bekend gemaakt via folders, posters en dit blad.
Plaats: parochiehuis St.-Matthijs, Maastichter Pastoorstraat 14.

Studium Generale

"Zondagsrust"

Op zondag 15 december a.s. zendt de ROZ in samenwerking met het Studium Generale weer het live-programma "Zondagsrust" uit.

"Zondagsrust" beweegt zich op het snijvlak van kunst, wetenschap en journalistiek.

Dit keer zullen optreden:

- Fred Brouns, humaan bioloog, over zijn onderzoek naar de invloed van voeding en drinkgedrag op de prestaties van topsporters;

- Louis Boon, hoogleraar gezondheids-ethiek en wijsbegeerte, over de listen van de rationaliteit;

- Rector magnificus V. Bonke en medisch socioloog H. Philipsen, die in debat zullen gaan met de kunstenaars Fien Huth en Dré Devens over de verhouding tussen universiteit en kunst.

- Zoals altijd zal de schrijfster Chantal van Dam haar ironische column voorlezen en zullen studenten van het conservatorium de intermezzi verzorgen.

Plaats: Grote Sociëteit aan het Vrijthof (t.o. Postkantoor).

Aanvang: 11.00 uur STIPT, toegang gratis.

Sta-op

Indonesië-avond

Op 12 december houdt Sta-op een culturele avond over Indonesië. Om 18.00 uur begint de avond met een Indonesische rijsttafel, daarna volgt een demonstratie van het Pencak Silat (Indonesische vechtsport). Als laatste onderdeel van de avond hebben we een film over de rituelen omtrent het huwelijk in Indonesië. De film begint om 20.30 uur en wordt toegelicht door de makers.

Plaats: Gymnasium, Tongersestraat 28a. Opgeven voor de maaltijd bij: Annemiek van Bemmelen, postvakje 3AF, tel. 630875.

Programma Slik

Maand december

5 december: Sinter-swingavond

6 december: Gesloten

12 december: Swingavond

13 december: "Creepy-party" met twee performances

14 december: "Night of the living dread", in samenwerking met reageestichting dread.

19 december: Swingavond

20 december: Theater Klapstoel, aanvang 22.30 uur.

24 december: Kerstavond-Swing

31 december - 1 januari: Groot oud en nieuw-feest met "Big Band Boggle" (bestaande uit 30 man)

Entree: f 5,00

Solodariteitsgroep Maastricht

Oproep

De Solodariteitsgroep in Maastricht zoekt mensen die sociaal contact zouden willen onderhouden met de groep Tamils die momenteel verblijven in Kasteel Vaeshartelt in afwachting van hun verblijfsvergunning. Er wordt gedacht aan mensen die af en toe een bezoek zouden willen brengen aan de groep Tamils, die gezien hun situatie moeilijk weg kunnen van het kasteel.

Belangstellenden kunnen zich voor meer informatie wenden tot mevr. M. Vrugtman, Kapelweg 83, Cadier en Keer, tel. 04407-1830.

Tafelstraat 13

Studenteneklesia

Agenda december 1985

Tafelstraatfeest

Op donderdag 19 december 21.00-22.00 uur "De koll" Mergelweg.

Met: Femmeuse, koor van het Vrouwen centrum; Umut, turkse muziekgroep; Turkse versnaperingen; disc-jockey en Jacky F. & Panic.

Entree: f 2,50. Zegt het voort.

dinsdagavonden

- 10 december 20.00 uur: Who is afraid of Virginia Woolf? (Albee).

Video met Liz Taylor en Richard Burton. Gesprek na.

- 17 december 20.00 uur: Tafeltheater rond "Voornemens". Sketches, rollenspel, discussies. Toneelbegeleiding: Jet Smit.

Vieringen

- Zondag 8 december in de Celdebroederskapel (op het terrein van de Beyaard aan de Brusselsestraat) om 19.00 uur: Koningin Herodias en het hoofd van Johannes (Mt. 14, 1-13). De cyclus rond oer-profeet Elia is voorbij, maar het thema blijft: in plaats van Achab en Isabel nu het koninklijk paar Herodes-Herodias. In plaats van Elia en Elisa nu Johannes en Jesus. Kritiek op de strategie van de vorstin: machtsuitbreiding door scheiden en trouwen, kost Johannes de kop. Maar Jesus neemt het over. Woorddienst (Pim Ligvoet), kinderdienst, koffie.

- Vrijdag 20 december zelfde plaats zelfde tijd: koning Herodes en de wieg van Jesus (Mt. 2,13-21). Bijna-kerstviering met kinderdienst, kerstliederen, muziek, koffie, limonade, rond het lot van een kind als Jesus. Een "onnozel kind" dat net op tijd vluchtte en weer terugkomt uit Egypte. Als een kleine Mozes, die farao Herodes tegenover zich vindt. Tafeldienst (Geert van der Bom).

Varia

- Donderdag 19 december organiseert de Tamils Solidariteitsgroep Maastricht een manifestatie in de "Berghmans", Bredestraat 19, met een forum, informatie en cultuur:

17.30: opening van de manifestatie door wethouder Jan Hoen, opening forum door het solidariteitscomité: "Nederland een gastvrij land voor Tamils?". Forumleden: Theo van Boven, oud-directeur afdeling Mensenrechten van de VN, hoogleraar in internationaal recht RL; mr. H.P.A. Nawijn, hoofd afdeling Asielzaken Ministerie van Justitie; een vertegenwoordiger van het Ministerie van WVC; Frits Florin, coördinator asielzoekers Vereniging Vluchtelingenwerk Nederland; een vertegenwoordiger van de Tamils. Voorzitter: mr. Jan Willems, universitair docent internationaal recht RL.

19.00 uur: informatie (dia's, video, tekeningen), Tamil-cultuur (drama, zang, hapjes), Indiase dansen door Liesbeth Bennink, Bharata Natyam.

Sport

Gebruikersraad LV. & S.

Oproep:

gevraagd tot 01-01-1988 - 1 medewerker De Gebruikersraad L.V. & S. heeft ten doel:

- het College van Bestuur en de Universiteitsraad al dan niet gevraagd te adviseren omtrent beleidsaangelegenheden op het gebied van Lichamelijke Vorming en Sport

- advies uit te brengen naar de eerstverantwoordelijke medewerker betreffende de uitvoering van het programma L.V. & S.

Samenstelling Gebruikersraad:

De Gebruikersraad bestaat uit 10 personen:

- voorzitter bestuur L.U.S.S.
- voorzitter Commissie Studentenvoorzittingen der Universiteitsraad
- 4 leden uit de kring medewerkers R.L.
- 4 leden uit de kring studenten R.L.

Wanneer je je kandidaat wil stellen kun je contact opnemen met buro L.V. & S., René Verster, k. 006, tel: 213/214.

Tennistoernooi R.L.

Zaterdag 21 december aanstaande organiseert buro L.V. & S. wederom het intern tennistoernooi. Dit toernooi zal worden gehouden in tenniscentrum Dousberg. Inschrijven: buro L.V. & S., Han van Zeijl; maandagochtend of woensdagmiddag.

BulkBoek

Nederlandse literatuur voor een spotprijs!

BulkBoeken zijn complete, dus onverkorte romans, verhalen- en gedichtenbundels op magazine-formaat. Elk nummer is rijkelijk geïllustreerd en voorzien van uitvoerige informatie over het literaire werk en de auteur(s). BulkBoek is de manier om voor weinig geld kennis te maken met het werk van Nederlandstalige schrijvers.

Ook dit school/studiejaar verschijnt er weer een reeks van 8 BulkBoeken en 2 extra Literatuurkranten. De nieuwe titels zijn: *Des mensen op- en nedergang*, themanummer 17e eeuw; *Van de koele meren des Doods*, Frederik van Eeden; *Dagboek geschreven in Vught*, David Koker; *Je mag van geluk spreken*, Marga Minco; *De Komst van Joachim Stiller*, Hubert Lampo; *Joris Ockeloen en het wachten*, Jeroen Brouwers; *Smaak van vrijheid*, Johnny van Doorn; *Met stijgende verbazing*, Hans Vervoort.

Ik neem een privé-abonnement op BulkBoek, jaargang 1985-1986 en ontvang hiervoor 8 BulkBoeken (met ingang van september maandelijks 1 nummer) en 2 Literatuurkranten.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode/Plaats: _____

Het abonnementsgeld bedraagt f 37,-.

Als CJP-houder betaal ik f 33,-. CJP-nummer: _____

Ik betaal na ontvangst van de acceptgirokaart.

Bon in enveloppe zonder postzegel sturen naar:

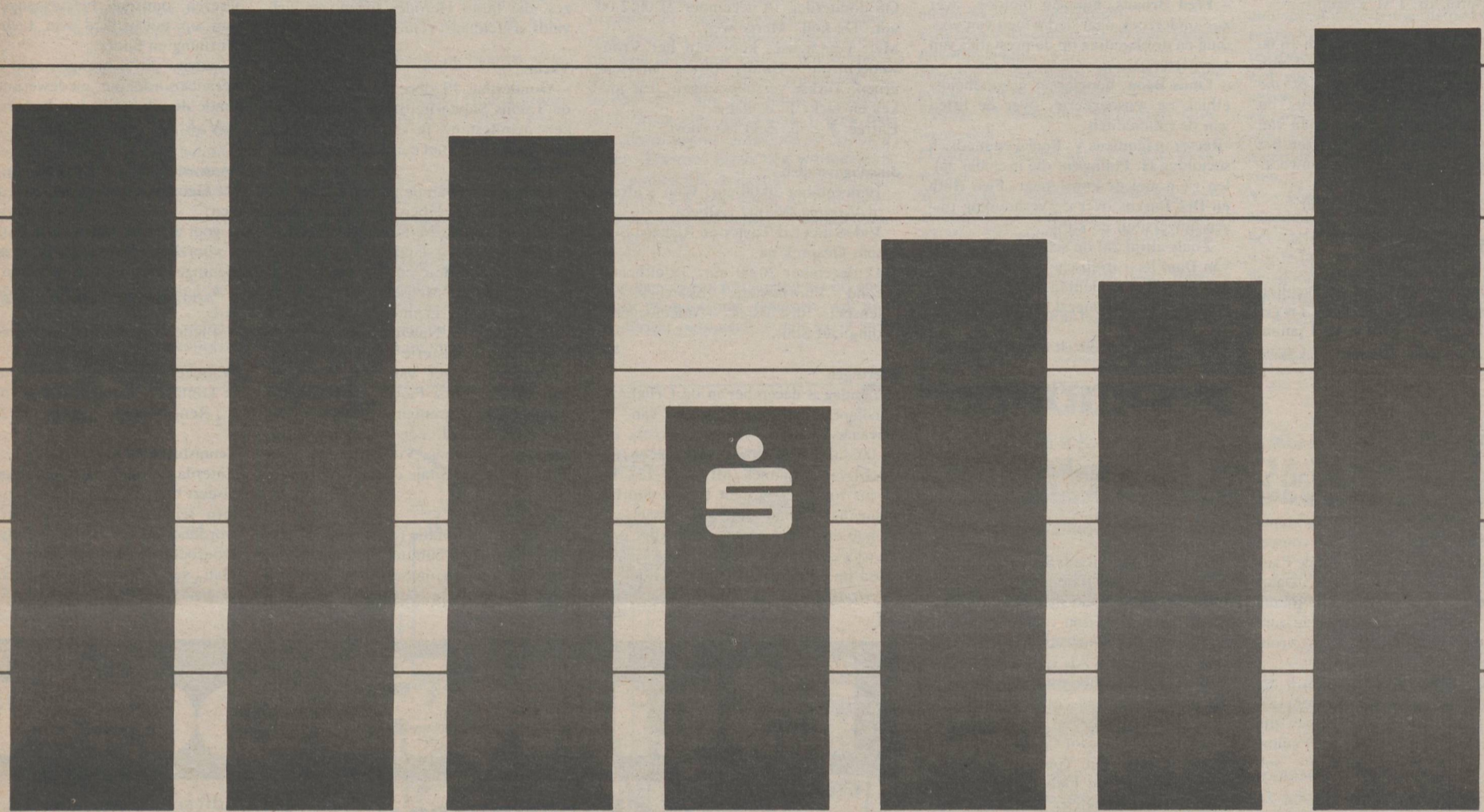
BulkBoek, Antwoordnummer 21, 3770 VB Barneveld.

BON

DE GOEDKOOPESTE LENING (PL OF DK) HEEFT SPAARBANK LIMBURG

Voorbeelden van een Persoonlijke Lening**

U leent	Jaar- [*] rente %	12 mnd.	24 mnd.	36 mnd.	48 mnd.	60 mnd.
f 3.000	13,1	f 267,07	f 141,74	f 100,18	f 79,55	f 67,30
f 6.000	12,1	f 531,62	f 280,98	f 197,79	f 156,47	f 131,89
f 8.000	11,1	f 705,46	f 371,28	f 260,29	f 205,11	f 172,24
f 10.000	10,4	f 878,86	f 461,15	f 322,37	f 253,31	f 212,15
f 18.000	10,4	f 1581,94	f 830,07	f 580,26	f 455,96	f 381,87

^{*}De rente per jaar op basis van samengestelde interest, m.i.v. 4-11-1985

Ook andere bedragen en looptijden zijn mogelijk.
Maximum krediet is f 30.000,—.

**Zowel het Doorlopend Krediet als de Persoonlijke Lening kennen geen afsluitkosten.
Een overlijdensverzekering is bij het tarief inbegrepen.

Voorbeelden van het Doorlopend Krediet**

Kredietlimiet max. f 30.000	Rente % per mnd.	Jaar- ¹⁾ rente %	Maandelijks aflossing ²⁾	Theoretische looptijd ³⁾
f 3.000	0,84	10,56	f 60,00	65 mnd.
f 5.000	0,84	10,56	f 100,00	65 mnd.
f 10.000	0,84	10,56	f 200,00	65 mnd.
f 20.000	0,84	10,56	f 400,00	65 mnd.
f 30.000	0,84	10,56	f 600,00	65 mnd.

¹⁾ De rente per jaar op basis van samengestelde interest m.i.v. 5-11-1985

²⁾ 2% van de kredietlimiet

³⁾ De theoretische looptijd geeft het aantal maanden aan dat u aflost als u het gehele bedrag opneemt, bij de huidige tarieven, zonder extra aflossingen en opnamen.

Alleen over het opgenomen krediet betaalt u rente.
Extra aflossen (dus meer dan het termijnbedrag) kan altijd.
Het levert u een directe rentebesparing op.

Mocht u meer willen weten, bel dan het centraal informatienummer 043-296666 toestel 500 of loop binnen bij een van onze kantoren.

spaarbank limburg

Hoofdkantoor: Markt 17-18, Maastricht. Tel. 043-29 66 66, **Distriktkantoor:** Prinsenhofstraat 3, Venlo. Tel. 077-1 15 55
Bijkantoren: Maastricht (18), Amby, Beek, Berg en Terblijt, Blerick (4), Borgharen, Bunde, Cadier en Keer, Eijsden, Gronsveld, Heer (3), Meerssen, Roermond, Sittard (3), Tegelen, Vaals, Valkenburg, Velden, Venlo (3), Venray.

De vloek van Hamlet

In Noord-Brabant en Limburg heeft de Globe-produktie "Hamletmachine/Egofiel" nogal wat onrust veroorzaakt. Werden in de Brabantse steden de geprogrammeerde voorstellingen tot een per stad teruggebracht, in Heerlen, Weert en Sittard besloot men het stuk maar gelijk te schrappen. Globe had vooraf de schouwburgen zeer globale informatie toegestuurd, zodat het kon gebeuren dat in Weert deze produktie als scholierenprogramma in de schouwburgagenda verscheen. "Hamletmachine/Egofiel" heeft niet het karakter van de aangekondigde, en van een repertoiregezelschap te verwachten, grote zaal produktie. Maar de eigenlijke aanleiding om dergelijke krasse maatregelen te nemen was de omstreden vormgeving van de regisseur Sam Bogaerts. Er zou sprake zijn van mensonterende taferelen op het speelveld.

ming het stuk leren kennen, en ik zeg nog steeds dat Globe bij mij aan het verkeerde adres is. Daarbij begrijp ik nog altijd niet waar het over gaat. Ik ken Shakespeare's Hamlet en de "Hamletmachine", maar dit heeft daar helemaal niets mee te maken." Directeur De Boer van de Munt in Weert heeft met instemming van Globe de voorstelling geschrapt, omdat hij het stuk minder geschikt achtte voor jeugdige theaterbezoekers. Hoewel De Boer blij is dat zijn

eigen opgroeiende dochters de voorstelling hebben gemist, zou hij wel zonder bezwaar "Hamletmachine/Egofiel" voor rijpere theaterbezoekers willen programmeren. "Maar laten wij eerlijk zijn, drie-kwart begrijpt er niets van", aldus de Boer. "Ikzelf heb als gevorderde theaterkenner er enige moeite mee. Wat verwacht je dan van een tiener? Maar dit is ook geen echte Heiner Møller. Het is een versneden Møller plus de visie van Sam Bogaerts; een soort com-

mentaar op Møller en Bogaerts' visie op de maatschappij. Ik vind het niet echt goed. Bogaerts daagt uit, maar Globe heeft zich niet gerealiseerd wat deze voorstelling in de schouwburgen teweeg kan brengen. Globe kan goed toneel spelen, laten wij dat voorop stellen, toch moet Globe zich afvragen wat de functie van een repertoiregezelschap eigenlijk is."

Waarom al deze commotie? "Hamletmachine/Egofiel" is een dubbelstuk van Heiner Møller en Sam Bogaerts. Møller schreef een variant op het monoloog van Hamlet, uitgesproken op het moment dat Hamlet afziet van zijn voornemen zijn stiefvader te doden. Møller's Hamlet is een teleurgestelde politieke activist. Het lijkt alsof de schrijver zelf op de planken aanwezig is en alles registreert met een videocamera. Regisseur Bogaerts heeft Møller's tekst verknipt en doorweven met bewust bedoelde platvloerse opmerkingen en aangevuld met banale handelingen. Ook zijn er twee gedichten van Gerrit Achterberg in verborgen. Het pittige stuk handelt in feite over sex en macht. Ophelia is in deze versie een naakte vrouw, Elektra geheten, die tal van stuitende vernederingen ondergaat - onder meer het uitsmeren van etenswaren over haar lichaam - maar uiteindelijk als de medogenloze engel der wrake tevoorschijn komt. "Hamletmachine/Egofiel" roept vragen bij de toeschouwer op en stelt gevestigde normen ter discussie.

Limburg heeft recentelijk nog te maken gehad met een Sittardse pastoor die vertoning van Godard's Maria-film wilde verhinderen en met een Maastrichts gemeenteraadslid die het voor elkaar kreeg een portret van Hitler van de Duitse schilder Oehlen uit het Bonnefantentemuseum te laten verwijderen. Nu willen autoriteiten weer een gedeelte van de Limburgse bevolking voorschrijven wat wel en niet toelaatbaar is. Het blijft tobben. Is het publiek niet zelf tot een oordeel instaat? Vrijheid voor de kunst betekent ook dat kunst provocatie in zich draagt. Des te verheugender is het te constateren dat na Venio ook het publiek in Maastricht de kans krijgt deze voorstelling te bekijken. In Maastricht worden de bezoekers waarschijnlijk vooraf geïnformeerd over een aantal aspecten van het stuk, zodat "Hamletmachine/Egofiel" niet al te rauw op het lijf valt.

Paul Pinxten.

Zuidelijk Toneel Globe speelt "Hamletmachine/Egofiel" van Heiner Møller en Sam Bogaerts op maandag 9 december in de Stadsschouwburg te Maastricht.

Agenda

Filmhuis

donderdag 5 december tot en met woensdag 11 december, 20.00 uur: Stop making sense, J. Demme.
 donderdag 5 december tot en met zondag 8 december, 22.00 uur: Subway riders, A. Poe.
 donderdag 12 december tot en met woensdag 18 december, 20.00 uur: Chhre inconnue, M. Mizraki.
 donderdag 12 december tot en met zondag 15 december, 22.00 uur: La terra in due, R. Blank.

Stadsschouwburg Maastricht (een selectie)

vrijdag 6 december, 20.00 uur: "Anton Huyg komt nooit meer thuis" van Frisse Jongens (cabaret).
 vrijdag 6 en zaterdag 7 december, 23.00 uur in het theatercafé: "De ware Jacob" door Cabaret Klunder & Co. (gratis).
 zondag 8 december, 16.00 uur: "Klop-praatsalon" in de Redoute met Hermine de Graaf (schrijfster), M. Roede (humaan bioloog), Mw. van Soest (burgemeester gemeente Arcen). "Sneeuwwitje en de zeven dwergen" door ballet van de staatsopera van Lodz.
 maandag 9 december, 20.00 uur: "Hamletmachine/Egofiel" door Globe.
 dinsdag 10, woensdag 11, donderdag 12 december, 20.00 uur: "Tartuffe" door Het Vervolg.
 dinsdag 10 december, 20.00 uur in het Staargebouw: Elaine Rodrigues (pianorecital).
 vrijdag 13 december, 23.00 uur in het theatercafé: "Hakim Traïda", korte sktches (gratis).
 zaterdag 14 december, 23.00 uur in het theatercafé: toneelgroep Bove ' Bove (gratis).

Diversen

Bonnefantentemuseum: nieuwe keuze uit decollectie Schurman, "Tajiri-fotowerken", "De illustere wand", glaskunst.
 Maastricht, Wanda Reiff: Roger Raveel, schilderijen. Wanda Reiff, Hulsberg/Aalsbeek: Bedri Baykam, een brug tussen graffiti en nieuwe figuratie (vanaf 14 december).
 Hasselt, Provinciaal museum: "Nieuwe Duitse schilderskunst uit de Ludwig Collectie".
 Aken, Eis-sporthalle: "Carmen" door Ballet Antonio Gades, 7 december.
 Aken, Metropol: "Dos Guittarras" met Paco Pena en Eduardo Falz, 12 december.

dat de Limburgse theaterdi-
 leuren het bewuste stuk daad-
 elijk gezien hadden, werd al
 hen besloten het stuk van het
 gamma af te voeren. Inmiddels
 en zij in Den Bosch van het
 eden stuk kennis kunnen ne-
 Blijven de heren bij hun
 punt? Directeur Bruins van de
 schouwburg in Heerlen: "Ja-
 ik ben blij dat ik het stuk heb
 bast. Ik vind het banaal, vrou-
 merend en bovendien slecht. Ik
 niet toe dat deze voorstelling in
 schouwburg te zien is. Zoals
 publiek soms besluit niet te ko-
 heb ik besloten dit stuk hier
 te laten opvoeren. Vanuit mijn
 heb ik hierop uitsluitend
 veve reacties ontvangen. Hoe-
 ik Globe een goed hart toe-
 denk maar eens aan hun
 oneelmaker" en "Njoe", kon ik
 stuk niet accepteren. Ik heb
 informatie ontvangen van col-
 is, die ik zeer hoog inschat om-
 ook zij al 20 à 25 jaar meehob-
 recensies gelezen en daar-
 door middel van eigen waarne-

Carmen-dansers in Aken

"Carmen" van Georges Bizet is de
 bekendste opera aller tijden. 110
 jaar na de premiere is deze opera
 steeds poulair, zelfs bij men-
 die niet zo bekend zijn met dit
 ere. Werd onlangs in Luik weer
 de klassieke versie van dit
 drama opgevoerd door
 Opera Royal de Wallonie, op zater-
 dag 7 december is een theatrale
 flamenco-versie van "Carmen" uit-
 voerd door Ballet Antonio Gads
 Aken te bewonderen.

Andalusische flamenco is in
 Noord-Europa bekend geworden
 door de theaterproduktie "Fiesta
 de Lucina" en de vele optredens van
 de Lucia en Paco Peqa. In
 de voorstelling van de prachtige film
 "Carmen" van Carlos Saura is ook

de toneeluitvoering gebaseerd op
 een mise-en-scène van een dans-
 produktie in voorbereiding. De
 choreograaf (Gadhs) zoekt een so-
 lodanseres (Christina Hoyos) met
 wie hij in het dagelijkse leven een
 zelfde hartstocht doormaakt. Car-
 men is in de flamenco-versie een
 zelfbewuste arbeidster die werk-
 zaam is in een sigarettenfabriek. Zij
 gaat, hoewel getrouwd, een inten-
 se relatie aan met een hanige ser-
 geant. De sergeant wordt tot
 moord aangezet, waarna Carmen
 hem verlaat voor een ander en ten-
 slotte zelf de dood vindt. De cho-
 reografie is in handen van Gadhs
 en Saura en loopt vrijwel parallel
 aan de film. Het geheel levert een
 vurig dansspektakel op met mee-
 splepende melodieën, sensuele be-

wegingen en vooral energieke
 teen- en hakdansen (zapateados).
 Liefhebbers van flamenco dienen
 ook te letten op de uitvoering van
 "Dos Guittarras", een optreden van
 Paco Peqa en Eduardo Faly, ro-
 buuste flamenco wordt gekoppeld
 aan ingetogen Latijns-Amerikaan-
 se klanken, op 12 december in de
 Metropol in Aken.

Paul Pinxten

"Carmen" wordt op 7 december
 om 20.00 uur opgevoerd in de Eis-
 sporthalle te Aken (D). Voorver-
 koop: tel. 0241/38969. "Dos Guit-
 arras": donderdag 12 december
 om 20.00 uur in de Metropol, Blon-
 delstr. 9, Aken (D).

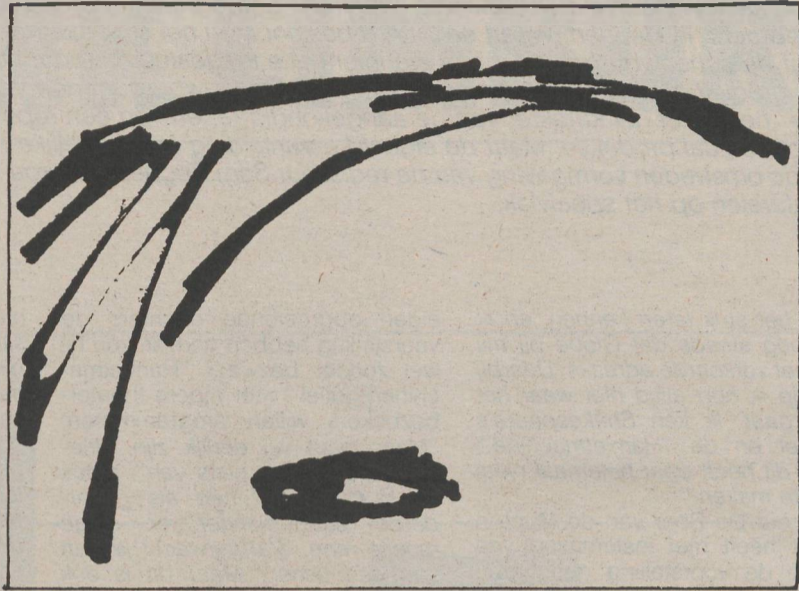

achterom

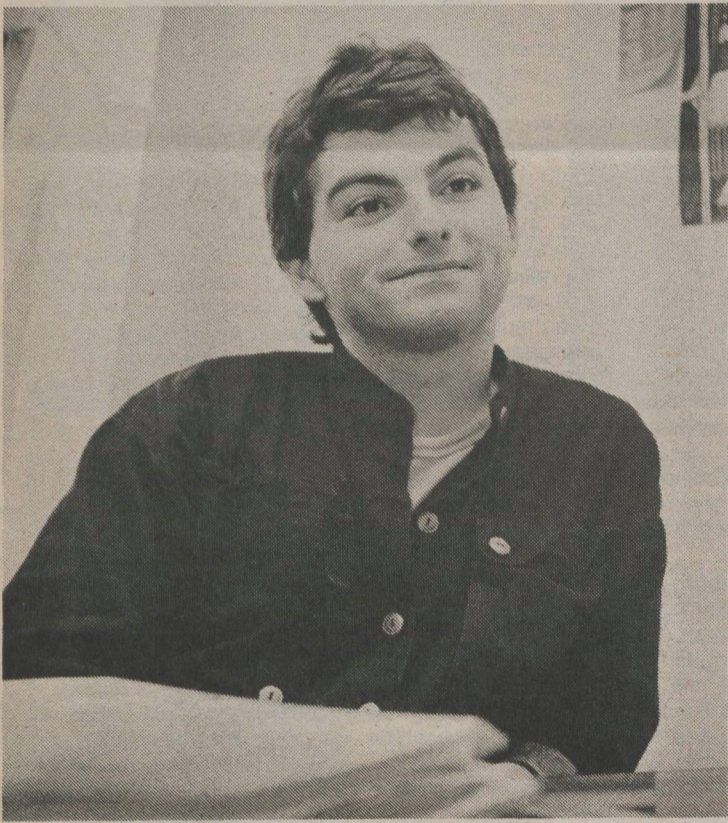
Zone goeie

Een eendagsvlinder die een week leeft moet in de bloemetjes worden gezet. Een weekend-liefde die een maand duurt verdient bekroning met een huwelijksfeest. Een maandblad dat toch twaalf keer verschenen is, denkt uiteraard aan een party. Vanzelfsprekend ook een baby die zich uit het niets tot een zesjarige heeft ontwikkeld, heeft recht op een taart met evenveel kaarsjes en een videoband. Een wereldberoemde baby die – als er niets mis was gegaan – nu 1985 jaar was geweest, verdient een kerstfeest op kosten van de feestgangers. En als Wubbo O. niet op de aarde was teruggekeerd, dan, ja dan alleen was dat feest in ons land dit jaar niet doorgegaan. Vrienden, het geluk is aan onze kant, Wubbo is van en onder ons. Dus als het klokje 1986 slaat moet er gedronken worden. Maar het feest kan pas echt losbarsten wanneer de leftijd van een universiteit twee handen vol is. Let wel, 10 (tien) jaar is niet niks. Dat is toevallig wel de tiende Dies Natalis, het tweede lustrum en noem maar op. Zolang is die hele Wubbo niet bovenaards geweest. Het is werkelijk natalissimus. U merkt het, woorden schieten en schouders kloppen te kort. Rest ons de samenhang: Zone goeie hebba wij nog nie gehad. En wat die 1990 studenten in 6000 betreft, ach, die komen er wel.

Tienus Natalis

Met de bul in de hand

Pieter Liedekerken, twee bullen

Ruim vijf jaar geleden werd in Maastricht, als eerste plaats in Nederland, begonnen met de studierichting Sociale Gezondheidskunde. Een van de pioniers, die zich dat jaar lieten inschrijven voor die studie, was Pieter Liedekerken. Momenteel vervult hij zijn vervangende dienstplicht op dezelfde faculteit, als tutor voor de eerstejaars.

"Het was voor mij reuze spannend een studie te beginnen die pas net

van de grond kwam. Ik had altijd al grote belangstelling voor gezondheid in zijn algemeenheid en vooral voor de invloed van de omgeving daarop, maar met name het nieuwe, het onbekende, sprak me erg aan. Het bleek ook al snel dat er, wat de invulling van de studie betreft en vooral ook de organisatie eromheen, helemaal niets geregeld was. Enige planning ontbrak er volledig, we wisten nooit hoe een volgend blok er uit zou gaan zien en de blokboeken waren ook maar zelden op tijd in ons bezit. Maar behalve voor de studenten gold dat experimenteren zeker ook voor de medewerkers. Zij hadden natuurlijk allemaal andere opleidingen gehad en moesten deze nieuwe studie samen met de stu-

denten van de grond zien te krijgen. Dat heeft voor ons meteen al een hele leuke en goede band met de medewerkers opgeleverd. Je stond gezamenlijk voor een nieuwe taak, met z'n allen moesten we er iets van zien te maken".

"Na het eerste algemene jaar konden we uit drie richtingen kiezen. Ik heb voor Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding gekozen. Dat duurde drie jaar en in die tijd bleek het geëxperimenteer van het eerste jaar gewoon door te gaan. Wel was het zo dat het Maastrichtse systeem, zoals het oorspronkelijk bedoeld was, toen veel beter tot uiting kwam, dan dat nu het geval is. In mijn tijd lag de nadruk vrijwel geheel op de onderwijsgroepen, er waren nauwelijks inleidende colleges en maar heel weinig practica. Nu is men daar al weer van teruggekomen, het programma is overvol en ik vraag me wel eens af, of de onderwijsgroepen nog wel de belangrijkste plaats innemen. Het hele systeem is veel strakker, veel strenger geworden. De eisen die aan de eerstejaars van nu gesteld worden liggen veel hoger dan toen ik zelf eerstejaars was. Inhoudelijk is de opleiding daardoor wel beter geworden, maar de creativiteit van de studenten wordt er niet door gestimuleerd. Ze hebben gewoon geen tijd om enige zelfwerkzaamheid aan de dag te leggen".

"De tweefasestructuur van minister Pais voorzag in twee mogelijke invullingen van de tweede fase. In beide gevallen moest dat een jaar gaan duren. De eerste variant, die van het onderwijs, bleek na lange discussies niet uitvoerbaar te zijn en degenen, die een onderwijsbevoegdheid wilden behalen, werden dan ook teleurgesteld. Voor de andere variant, het onderzoek, hebben zich uiteindelijk twintig mensen opgegeven. Het hield in dat je een jaar lang meedraaide in een bestaand onderzoeksproject, of er zelf een opzette, zoals in mijn geval. Daarnaast kreeg je een dag in de week onderwijs op het gebied van onderzoek. Toen bleek ook weer hoe matig alles geregeld was. Een aantal mensen werd namelijk voor die vier dagen per week uitbetaald, maar een andere, grotere groep heeft nooit een cent gezien. Ik hoorde bij de gelukkigen, omdat ik een onderzoek deed dat extern gefinancierd werd. Ik zat dus in de vreemde, maar niet onaantrekkelijke situatie dat ik met mijn studie geld verdiende. Aan het eind van het jaar werd de afgestudeerden ook een certificaat overhandigd, maar de status van dat bulletje is in het huidige systeem natuurlijk twijfelachtig geworden. Het is wel een bewijs dat je je een extra jaar hebt verdiept in onderzoek, dat je erin geïnteresseerd bent. Dat kan bruikbaar zijn als voorbereiding van een onderzoekscarrière".

"Enkele van twintig zijn doorgegaan als aio. Ook ik had daar belangstelling voor, maar ik was bang dat ik geen uitstel van militaire dienst meer zou krijgen. In dienst wilde ik echter ook niet. Gelukkig bestaat er een wet op gewetensbezwaarden; dankzij die wet ben ik hier weer binnengerold. De ministeries van Defensie en Sociale Zaken juichen het toe als iemand zelf voor vervangende dienstplicht zorgt. Wat mij betreft was dat vrij snel geregeld. Nu ben ik in elk geval anderhalf jaar onder de pannen als tutor en onderzoeker bij GVO. Daarna zal ik weer voor een externe geldschiet moeten gaan zorgen, maar dat is me vorig jaar ook gelukt, dus waarom nu niet?"

Bart Browsers

In geval van oorlog...

Eerder schreef ik al over het Comie Plot, en de algemene paranoia dat het rijkste en mooiste land ter wereld het slachtoffer is van progressieve subversie en socialistische verweking, van communistische oorlogsdrang en verworden van morele waarden. Het oorlogsschip Cuba ligt voor de kust klaar en Nicaragua is als een besmettelijke ziekte op de zuidflank. Bezien in dit licht is het niet verwonderlijk dat er in de universiteitsgebouwen van UC Berkeley vreemde bordjes hangen. In Nederland het gebruikelijk dat je overal bordjes ziet met mededelingen wat te doen in geval van brand: kalm blijven, gebouw verlaten (via trap!), indien mogelijk het vuur bestrijden. Die bordjes hangen hier ook. Al het 'Brand!'-gedeelte zijn nog toegevoegd 'In geval van aardbeving...' en 'In geval van verwoeding...'.

Maar de Amerikaanse bordjes vatten méér! Ze waarschuwen voor luchtaanvallen en bombardementen. Drie mogelijkheden: 'raid probable': onmiddellijk naar je bureau gaan liggen, of je met grote zwinde spoed naar de kelder begeven. Als je in je auto zit (waarschijnlijk het merendeel van de VS'ers leest rustig blijven zitten. Mogelijkheid twee is 'Airraid Imminent': als de wieweerga naar de kelder gaat, als de kans zich voordoet onmiddellijk op de speciale evacuatieteroute naar Antioch (een stad hier zo'n 100 kilometer vandaan). Vergeet niet transistorradio, wat eten en voedsel mee te nemen! Mogelijkheid drie luidt: 'Airraid with Warning' (die vuile Russen toevoegen ook!): onmiddellijk de hele universiteit evacueren. Paranoia? Ach, in de vrijste land ter wereld hoef je nog bang voor te zijn.

Hoewel... een paar dagen geleden werd een jeugidge crimineel in de kraag gegrepen. Omdat het om een zwaar misdrijf ging en de dader nu nog jong was ('t was een student van 20 jaar, volgens Californische begrippen een broekje dat geen café mag betreden, geen alcohol mag consumeren of sigaretten aanschaffen) werd hem een keuze gegeven: het tuchthuis of een strafrehabilitatieprogramma. Wat het baasje deed? Ach, hij sloot twee koekjes in een coffeshop. Nog een laatste voorbeeldje. Tijdens u het oerhollandse feest Sint-Martinus (trala, koeien hebben staande meisjes rokjes aan... tralala) was bij de jeugd de deuren langsgesloten teneinde snoepgoed (en in moeilijker tijden hartige hapjes) te verkopen. Ja? Wel, hier in de VS heel veel Halloween, en wordt verkleed op vierd op Allerzielen (31 oktober). Kinderen verkleed als spook met een uitgeholde pompoen en een lampion bedelen om snoepgoed. Algemene paranoia!!! Angst!!!

Zijn hier in Amerika horden geesten die het snoep inspuit met gif, scheermesjes verstopt met Milky Ways en punaises in toepassing van ballen. Een grap? Zeker. Ouders instrueren hun kinderen om één voorverpakt snoep aan te nemen, en dat slechts te nuttigen na inspectie.

Er zijn zelfs speciale overheidsdiensten die op Halloweenavond hun diensten ter beschikking stellen om de snoepjes chemisch te analyseren...

Bericht uit Berkeley